

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra pastorální a spirituální teologie

Jaroslava Novotňáková

**Pastoračně-evangelizační působení
herce Miroslava Gabriela Částka**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. ThLic. Ing. Jaroslav Filka

Obor: Teologické nauky

Zaměření: Pedagogický modul

OLOMOUC 2014

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jsem přitom jen uvedené informační zdroje.

V Olomouci dne 5. listopadu 2014

Děkuji PhDr. ThLic. Ing. Jaroslavu Filkovi za to, že se laskavě ujal vedení mé práce, za cenné rady a podnětné připomínky. Ráda bych poděkovala také panu Miroslavu Gabrielu Částkovi a jeho ženě, paní Janě Hlaváčkové, za vstřícné a vždy milé přijetí a též za ochotu se sdílet. Mé poděkování patří rovněž Pavlu Královi za čas, který mi věnoval při konzultacích, a za veškerou technickou pomoc a podporu.

Obsah

Úvod.....	6
1 Pastorace a evangelizace v životě církve	9
1.1 Východiska pastorace a její současné úkoly	9
1.1.1 Pohled do historie pastorační činnosti církve	10
1.1.2 Pastorace od Druhého vatikánského koncilu po současnost.....	11
1.1.3 Pastorační úkol církve v dnešní době.....	13
1.2 Východiska a místa evangelizace v životě církve	14
1.2.1 Pojem „nová evangelizace“	14
1.2.2 Podíl laiků na nové evangelizaci.....	15
1.2.3 Úkoly evangelizace	15
1.2.4 Cesty evangelizace	16
1.2.5 Kultura jako integrální součást evangelizace.....	17
2 Osobnost herce Miroslava Gabriela Částka	18
2.1 Autobiografie Miroslava Gabriela Částka.....	18
2.1.1 Studentská léta na brněnské JAMU	19
2.1.2 Divadelní angažmá.....	20
2.1.3 Začátek divadla jednoho herce.....	21
2.1.4 Počátky umělcovy duchovní činnosti	23
2.2 Stěžejní pole Částkovy působnosti.....	26
2.2.1 Večery u kapucínů	26
2.2.2 Festival TRES ARTES.....	27
2.2.3 Týden vzájemného poznání a porozumění	27
2.2.4 Miroslav Gabriel Částek v USA	28
2.2.5 Závěr umělcovy aktivní činnosti.....	29
2.2.6 Podvečery slova	30
3 Částkovo pastoračně-evangelizační působení v umělecké tvorbě	32
3.1 Specifika hercovy práce	32
3.2 Dramaturgie pořadů	34
3.3 Dramatická tvorba	35
Závěr	46
Anotace	49
Bibliografie	50

Seznam zkratk a šifer	54
Zkratky kolekcí a pramenů.....	54
Ostatní zkratky.....	54
Seznam příloh	55
Přílohy.....	56
Příl. 1: Miroslav Částek v USA v roce 2004.....	56
Příl. 2: Miroslav Částek v USA v roce 2005.....	58
Příl. 3: Miroslav Částek v USA v roce 2006.....	59
Příl. 4: Miroslav Částek v USA v roce 2008.....	60
Příl. 5: Miroslav Částek v USA v roce 2009.....	63
Příl. 6: Festival TRES ARTES 2007/2008.....	65
Příl. 7: Nová evangelizace 2008.....	67
Příl. 8: Podvečery slova 2012-2014	68
Příl. 9: Rozbít led – premiéra 2013	70
Příl. 10: Barokní jezuitské dny 2013	71
Příl. 11: Barokní jezuitské dny 2014	72

Úvod

„*Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.*“ (srov. Mk 16,15)

Prvořadým úkolem každého křesťana je hlásat radostnou zvěst neboli evangelium, jak nás k tomu vybízí výše uvedený verš z Písma svatého u evangelisty Marka. O radostné zvěsti se hovoří velmi často, podobně jako o evangelizaci a způsobech šíření života z víry. Radostná zvěst má být předávána srozumitelně tak, jako tomu bylo u nás např. za časů slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje, přičemž forma šíření může mít mnoho podob. Nynější doba je poznamenána rychlým rozvojem možností evangelizace díky sdělovacím prostředkům, zvláště prostřednictvím tisku, rádia, televize či internetu. I nadále však zůstává léty prověřený a osvědčený prostředek evangelizace, v němž technika nehraje tak důležitou roli, a tím je osobní setkání. Skrze nás se chce Kristus setkat s lidmi. Přesto i tento tradiční a zcela běžný způsob evangelizace může být prožíván a prezentován nově, třeba formou evangelizace divadlem.

Touto cestou se před téměř čtvrt stoletím vydal i člověk v našem divadelním světě naprosto ojedinělý, brněnský herec Miroslav Gabriel Částek. V posledních třech letech jsem měla možnost navštěvovat jeho pořady, zažívat atmosféru před každým vystoupením, plnou lehké netrpělivosti a očekávání, v soustředěném tichu naslouchat, v závěru představení pak nechávat doznít vyřčené myšlenky a sledovat tak činnost, jenž se započala před bezmála pětadvaceti lety, a které se tento muž s láskou, vytrvalostí a nadšením dodnes věnuje. Svou bakalářskou práci jsem se rozhodla napsat právě o této postavě české kultury, zejména o jejím pastoračně-evangelizačním působení po roce 1989.

Cílem mé práce je zpracovat umělcovu životopisnou část, zmapovat a vyhodnotit jeho působení a také charakterizovat specifika jeho práce. S jistotou si dovolím tvrdit, že předkládaná bakalářská práce je prvním uceleným pojednáním a kompletně zdokumentovaným dílem svého druhu, které mapuje uměleckou dráhu M. G. Částka za jeho čtvrt století trvající službu v církvi. V nedávných letech se sice objevily práce týkající se osobnosti M. G. Částka a jeho herecké činnosti, byly to však především diplomové práce studentů JAMU v Brně,¹ kteří se věnovali tématu

¹ VUKSTOVÁ, E., *Divadlo jednoho herce*, JAMU Brno, 1982; POSPÍCHAL, M., *Divadlo jednoho herce*, JAMU Brno, 2006.

divadla jednoho herce nebo studijní skripta² odkazující taktéž na osoby preferující tento druh jevištního projevu.

Práce je rozčleněna do tří kapitol. V *úvodu* se seznámíme s cílem a metodou celé práce, uvedeme také použitou literaturu. V *první kapitole* se budeme zabývat východisky a současnými úkoly pastorační a evangelizační. Postupně projdeme činnost církve a její cesty od historie až po současnost. Svoji pozornost zaměříme také na kapitolu o kultuře jako integrálním prvku evangelizace. Tato skutečnost je důležitá právě proto, že se stala životní cestou osobnosti, jíž je věnována celá práce. Ve *druhé kapitole* mapujeme životopisná data M. G. Částka od jeho dětství, přes léta studií, první angažmá až k počátkům jeho duchovní cesty a zmiňujeme se též o důležitých etapách jeho pastoračně-evangelizační činnosti. *Třetí kapitola* následně definuje specifika jeho práce, pojednává o způsobu, jakým interpret přistupuje k dramaturgii pořadů a dokumentuje kompletní přehled hercovy dramatické tvorby. Uvádí též autory, kteří se postarali o hudební složku k Částkovým pořadům, ať už vybírali z děl světových hudebních skladatelů nebo ji pro konkrétní dílo zkomponovali sami. *Závěr* práce pak shrnuje výsledky celého bádání a hodnotí přínos M. G. Částka na poli pastorační a evangelizační. Práci doplňují přílohy s odkazy a pozvánkami na vybraná místa jeho působení.

Pro teoretickou část v první kapitole uvádějící nás do tématu pastorační a evangelizační jsme zvolili *metodu kompilace*, primárními prameny nám byly publikace Mons. Aleše Opatrného³ a prof. Pavla Ambrose.⁴ V dalších dvou kapitolách jsme pak použili *metodu dokumentace*, hlavními prameny se staly osobní rozhovory⁵ s M. G. Částkem. Jako sekundární zdroje se využívají články z dobových novin a časopisů. Většinu z nich nám ze svého soukromého archivu laskavě zapůjčil mistr Částek. Verifikaci a podklady pro doplnění bibliografických údajů k poskytnutým materiálům bylo nutné dohledat v archivu muzejí a knihoven, především v Brně, Klatovech a Táboře.

² STÁRKOVÁ, M., *Divadlo jednoho herce – Miroslav Částek*, Olomouc, 1978; KROČIL, M., *Umění vyprávět*, JAMU Brno, 2011.

³ OPATRŇÝ, A., *Cesty pastorační v pluralitní společnosti*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2006; OPATRŇÝ, A., *Pastorační situace u nás*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996; OPATRŇÝ, A., *Pastorační v postmoderní společnosti*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2001.

⁴ AMBROS, P., *Teologicky milovat církev*, Velehrad : Refugium Velehrad-Roma, 2003.

⁵ ČÁSTEK, M. G., *Autobiografie*, autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 27. srpna 2013; ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 22. října 2013; ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 11. března 2014.

Výše uvedený postup a strukturu jsme zvolili záměrně, abychom vhodným způsobem dosáhli cíle, který jsme si vytýčili. K tématu celé práce, které nese název *Pastoračně-evangelizační působení Miroslava Gabriela Částka*, je nutné se dílčími kroky postupně dopracovat. Nejprve tedy věnujeme pozornost teoretické části, v níž vysvětlujeme základní pojmy *pastorace a evangelizace*, o něž se v této práci opíráme. Velký důraz přitom klademe na kulturu jako integrální součást evangelizace, neboť toto téma je nosným prvkem naší práce. Na teoretickou část navazuje představení osobnosti herce Miroslava Gabriela Částka. Dověšením je pak propojení teoretických poznatků s konkrétními aktivitami, kterým se M. G. Částek systematicky věnuje.

1 Pastorace a evangelizace v životě církve

Pojem *pastorace* je spojen se základním posláním církve přinášet spásu.⁶ Církev je svou pastorační činností znamením spásy pro svět. Podle prof. Pavla Ambrose⁷ je pastorace „mnohotvárná činnost celého Božího lidu, je podnětována Duchem svatým, směřující ke spáse.“ Pastorační službou nám byl svěřen úkol odhalit milosrdnou lásku Syna Božího k lidem, jak nám ji zjevuje církev a on sám ve své niternosti a intimitě. Pastorační práci chápeme jako věrnost vůči sobě samému, vůči přijatému charizmatu a odpověď na výzvy doby. Tuto činnost můžeme nazvat pastorační službou teprve tehdy, když se stane naprostým a totálním přijetím úkolu jako naší životní služby. Jedinou cestou k opravdové pastorační službě je mírnost a vlídnost.⁸ Být pevný v zásadách, vlídný ve způsobech jednání – to je zásada, již je pastorace nesena.

Projevem pastorace je *evangelizace*, proto spolu tyto dva pojmy velmi úzce souvisí. Jestliže se v této práci budeme nadále věnovat pastorační a evangelizační práci z pohledu laika, vyjděme z následující teze: přestože je hlásání, vykládání a šíření evangelia hlavním úkolem biskupa jakožto hlavního nositele evangelizačního poslání církve, jsou laici těmi, kdo se na praktické evangelizaci mohou a zároveň mají podílet největší měrou.⁹

1.1 Východiska pastorace a její současné úkoly

Výraz pastorace etymologicky souvisí se slovem „pastýř“ a tedy i „stádo.“¹⁰ Původ těchto slov je biblický. Jde především o bezpečí stádce – izraelského národa,

⁶ AMBROS, P., *Teologicky milovat církev*, s. 78.

⁷ Prof. Pavel Ambros, Th.D. se narodil 19. září 1955 v Přílepech. V roce 1976 tajně vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Teologii studoval na CMBF v Litoměřicích, vysvěcen na kněze byl v Olomouci v roce 1982. V roce 1990 jej arcibiskup František Vaňák jmenoval spirituálem obnoveného Arcibiskupského kněžského semináře. V letech 1991-1995 studoval v Římě na fakultě východní teologie Papežského orientálního institutu. Od roku 1995 působí na CMTF UP v Olomouci. Od roku 1996 je ředitelem Centra Aletti. Je autorem řady knih a odborných článků.

⁸ Srov. AMBROS, P., *Teologicky milovat církev*, s. 110.

⁹ Srov. OPATRŇÝ, A., *Cesty pastorace v pluralitní společnosti*, s. 97.

¹⁰ Srov. OPATRŇÝ, A., *Pastorační situace u nás*, s. 4.

o něž se stará Hospodin, dobrý pastýř (Ž 23). V církvi, ale i v jiném druhu společenství je určitá péče a vedení třeba také proto, že takové společenství, v němž nejsou rozděleny role, které se nevymezuje a nehájí svou identitu, jednoduše neobstojí – dříve nebo později zanikne. Navíc v katolické církvi bylo a vždy bude potřeba, aby se silnější staral o slabšího, pokročilejší o začátečníka atd. Stejně tak se objevila a posléze zůstala potřeba starat se o lidi ve světě, kteří křesťany nejsou a možná jimi ani nebudou. Lze tedy říci, že pastýřská péče je v širším slova smyslu tou, která se obrací ke světu mimo církev.¹¹

1.1.1 Pohled do historie pastorační činnosti církve

Když se podíváme do historie, dojdeme ke zjištění, že v prvotní církvi byl kladem důraz na péči o osobní život z víry, na šíření evangelia a na upevňování soudržnosti vznikajících obcí. K tomuto se postupně přidávaly i další sociální úkoly, jako např. starost o vdovy, péče o chudé apod. Po nedlouhém čase se objevila potřeba „kategoriální pastorače“¹² – tedy pastýřské péče o určité vrstvy či skupiny věřících (nemocní, trpící, zasvěcené panny atd.). Na scénu se dostává mnišství a spolu s ním také rozdělení výkonu této péče na autoritu formální – hierarchickou (biskupové, kněží) a neformální – autoritu duchovních osob bez vysvěcení (mniši svatého života s velkou duchovní zkušeností).

Doba stěhování národů a šíření křesťanství mezi pohany s sebou nese další požadavky na pastýřskou péči církve. Tyto požadavky bychom mohli nazvat jako „kultivační“. Jejich splnění z velké části spoluvytvářelo evropskou kulturu, v níž žijeme. Stěhující se národy bylo totiž zapotřebí nejprve usadit a naučit je řádnému hospodaření. Poté bylo třeba tyto národy vzdělat. Při této zmínce nám mohou na mysli vytanout postavy svatých Cyrila a Metoděje, ale i další, jako např. benediktini, cisterciáci či jiné řády.¹³ Právě proto, že se kultivovaly rodinné vztahy, mezinárodní vztahy, chránil se určitý řád, stala se církev de facto politickým subjektem. V podstatě nejlépe zorganizovaná, na politických změnách málo závislá instituce, stala se církev díky ekonomickým předpokladům a též díky největšímu potenciálu vzdělanosti rozhodující silou v tehdejší středověké společnosti a připadla jí jakási univerzální starost a pastýřská péče o všechno a o všechny.

¹¹ Srov. OPATRŇY, A., *Pastorační situace u nás*, s. 5.

¹² Srov. tamtéž, s. 6.

¹³ Srov. tamtéž, s. 7.

V pozdním středověku se do popředí zájmu lidí dostává otázka týkající se spásy člověka. I přesto, že je drtivá většina obyvatel Evropy křesťany (s výjimkou Židů), vyvstává otázka, za jakých okolností a zda vůbec budou spaseni? Otázka spásy souvisela s otázkou správného života, s kritikou špatného života a životní praxe (Martin Luther, Jan Hus) a končí značně pozměněnou teologií, z které pak vyplývá i jiná praxe. Od teologie se přešlo k válkám a tím bylo završeno dílo zkázy. Nastalou situaci řešil Tridentský koncil, který vyjasnil otázky teologické a zkonkretizoval je s životní praxí, sjednotil a reguloval nejen výchovu, ale také životní praxi kněží a zavedl určitou jednotu a uniformitu do všech oblastí katolické církve. Pastýřská péče se tak nadlouho vymežila pouze dvěma požadavky:

- a) udržet katolickou identitu proti reformační technologii a praxi
- b) vést lidi k věření a zachování všeho, co nutně vede ke spáse

Zajímavým mezníkem v našich zemích, jež se týkal pastorační teologie, byl josefinismus,¹⁴ který chtěl vymanit církve z určitého zahledění do sebe a rozšířit pastorační činnost do běžných oblastí života, zvláště na venkově.

V době renesance a zřetelně pak také v době osvícenství se v životě církve objevuje další trend – cesta k autonomii člověka. Na pořadu dne již není otázka spásy, ale otázka vzdělávání, formování, růstu využití přírody – otázka nezávislosti člověka. Církve, do té doby pořadatel všeho a univerzální vychovatel, je rázem vytěšňována z mnoha oblastí života, z rozhodujících míst ve společnosti a stává se církví uzavřenou do sebe sama, jako by obklopenou pevnou hradbou. Z této izolace se jí však jen občas podaří správným způsobem kontaktovat okolní svět, na nějž však ona sama nahlíží spíše s nedůvěrou.

1.1.2 Pastorec od Druhého vatikánského koncilu po současnost

Po druhé světové válce dochází v západních zemích zničených válkou k určitému *křesťanskému boomu*, který trvá do šedesátých let 20. století. Stavějí se kostely, farní střediska či rozsáhlé semináře. S koncem padesátých a nástupem šedesátých let přichází také pád stalinismu v Sovětském svazu a dochází i ke změnám ve Spojených státech amerických za prezidenta J. F. Kennedyho. V katolické církvi byl zvolen papežem kardinál Angelo Giuseppe Roncalli –

¹⁴ Srov. OPATRŇY, A., *Pastorační situace u nás*, s. 8.

Jan XXIII. Říkalo se o něm, že je „papežem na přechodnou dobu.“¹⁵ Byl to však on, kdo počátkem šedesátých let otevřel koncil, označovaný jako *pastorální*, dokončil jej ale už jeho nástupce Pavel VI. Nejpodstatnějším aspektem koncilu bylo, že otevřel brány „pevnosti“ ne proto, aby se církev lacino přizpůsobila tomuto světu, ale proto, aby v duchu svého poslání brala tento svět vážně a zodpovědně se postavila k plnění svých úkolů vůči němu.

Tento obrat ve vztahu ke světu a také obrat v chápání církve sebe samé jsou základními konstantami tohoto koncilu, které však přinesly církvi mnohé těžkosti. Přestože koncil nenastolil žádný ideální stav, což ostatně nemůže udělat žádný koncil ani jiné nařízení, církev se v mnohém změnila. Důsledkem koncilu byla ta skutečnost, že církev nejen otevřela cesty k lepší službě světu ve smyslu pokračování v díle Kristově, ale v mnohém připravil církev na život ve světě, který se rychle měnil a dospěl do tvaru, v němž žijeme dnes. Tento model se však značně liší od toho, jak svět vypadal např. před šedesáti či sedmdesáti lety.¹⁶

Církev není ze světa, ale žije v tomto světě a žije také pro tento svět ve smyslu, jak pro něj žil Ježíš. Církev nemá ambice tomuto světu vládnout, může mu však sloužit k plnějšmu životu pozemskému a plnému životu věčnému. Mentalitu koncilu výstižně vyjadřují termíny a výrazy – dialog církve se světem, pozornost věnovaná znamením času. Jak se tedy v dané situaci začala formulovat otázka obsahu pastorační, resp. pastoračního poslání církve? Abychom mohli fundovaně odpovědět na vyřčené, bylo by třeba pochopit a přijmout obsah všech koncilních dokumentů včetně historie jejich vzniku, abychom mohli realizovat to, co koncil chtěl a zamýšlel. To je však možné pouze teoreticky. Proto se podívejme spíše na to, jak je pastorační viděna v teologické literatuře v období těsně po koncilu a co nám o jejím obsahu řeknou oficiální církevní dokumenty s celosvětovou platností. Pokud jde o teologickou literaturu, modelovým příkladem nám může být dílo z té doby nejcitovanější a vskutku úctyhodné: *Handbuch der Pastoraltheologie*.¹⁷ Z celocírkevně platných dokumentů lze poukázat na obsah všech biskupských synod konaných od koncilu po dnešní dobu,¹⁸ které se tématu pastorační věnovaly. Mezi ty

¹⁵ Srov. OPATRŇY, A., *Pastorační situace u nás*, s. 10.

¹⁶ Srov. tamtéž, s. 11.

¹⁷ Dílo z let 1964-1972, jež vydávali F. X. Arnold, K. Rahner, V. Schnurr, F. Klostermann a další. Obsahuje 6 dílů, postupuje od obecných základů přes klasická témata pastorační teologie (svátosti, péče o jednotlivé skupiny, výstavba farnosti aj.) až k jednotlivostem.

¹⁸ Výjimku tvoří mimořádná synoda ke dvacátému výročí ukončení koncilu.

s největším ohlasem v církvi patří synoda o evangelizaci,¹⁹ synoda o katechezi²⁰ a synoda o rodině.²¹

Je třeba zmínit ještě věc, která demonstruje „zrušení hradeb“ mezi církví a světem, a to jsou apoštolské cesty vůči světu Pavla VI., Jana Pavla II. a dále např. účast Vatikánu na mnoha světových konferencích. Toto vše představuje masivní přítomnost církve ve světě, o nichž nemají minulé tři-čtyři století včetně první poloviny 20. století ani ponětí!

1.1.3 Pastorační úkol církve v dnešní době

Je až neuvěřitelné, jak se u nás v církvi vžila představa vnucovaná v minulém režimu státními orgány, že úkolem církve, resp. kněze, je pouze sloužit mši, zpovídat, pohřbívat a vyučovat děti náboženství. V minulosti měli totiž kněží v běžné pastorační de facto monopol na pastorační činnost.

Obsah pastorační činnosti církve nelze plně vymezit či definovat nějakou normou. Takové vymezení úkolů nenajdeme ani v *Codexu Iuris Canonici*, stejně tak není jejich definice ani v *Katechismu katolické církve*. Navíc je v určitých obdobích či situacích zdůrazňována ta nebo ona stránka pastorační práce církve. Zmiňme tedy alespoň obecně některá vymezení pastoračního úkolu církve:

- účast na kněžském, prorockém a královském poslání²²
- naplňování základních funkcí církve – zvěstování slova, kult, udílení svátostí, církevně-právní život, křesťanský život v celé jeho šíři, charitativní činnost
- zvěstování, liturgie, diakonie, koinonia + mystagogia

Je dobré si uvědomit, že praktická pastorální činnost církve má dva základní směry, které spolu sice souvisejí, přesto je třeba tyto rozlišit:

- práce „interní“ – ve prospěch těch, kteří do církve explicitně patří
- práce „externí“ – ve prospěch okolního světa

¹⁹ Srov. *Evangelii nuntiandi* z r. 1975.

²⁰ Srov. *Catechesi tradendae* z r. 1979.

²¹ Srov. *Familiaris consortio* z r. 1984.

²² Toto vymezení užívá *Codex Iuris Canonici* (CIC) a někteří další pastoralisté.

Hlavními úkoly pastorální teologie dnes je tedy hledání východisek pro ožívování víry křesťanů v té které kulturní oblasti a hledání orientace pro službu světu.

1.2 Východiska a místa evangelizace v životě církve

Evangelizaci chápeme jako zvěstování Božího slova člověkem pověřeným k tomu církví ve jménu Ježíše Krista. Přináší zjevení o přítomnosti Božího úradku o spáse, které je účinné ve slovech a znameních církve, jenž člověk ve svobodě přijímá. Hlásání i dar naslouchání Bůh nabízí každému člověku v církvi a skrze církev. V širším slova smyslu zahrnuje pojem evangelizace celé poslání církve – hlásání a uskutečňování evangelia, tedy projev pastorače. Ve vlastním smyslu pak jde o cestu k těm, kdo Krista neznají. *Novou evangelizaci* pak můžeme nazvat péčí o nepraktikující.

1.2.1 Pojem „nová evangelizace“

„*Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.*“ (srov. Jn 20,21)

Výraz *nová evangelizace* bude s velkou pravděpodobností i nadále spojován zejména s osobou papeže Jana Pavla II. Neúnavně a vytrvale toto téma připomínal jako požadavek doby přítomné i té budoucí.²³ Nová evangelizace pro něho nebyla návratem do minulosti, ale prací na Božím díle v přítomnosti i budoucnosti. A kdy začala tato evangelizace světa? Tento proces se započal dnem Letnic – sesláním Ducha svatého. Ten je také nosným pilířem, na němž skutečná evangelizace vždy spočívala. Ve své encyklice *Dominum et vivificantem* Jan Pavel II. píše o stálé přítomnosti Letnic v dějinách církve. A tak jako jsou v Kristově církvi stále přítomny letnice, stále se též naplňuje Joelovo proroctví (srov. Jn 13,1-5), na něž odkazují Skutky apoštolů (srov. Sk 2,17-21). Tím je také v církvi neustále přítomna síla k evangelizaci. Hybnou silou evangelizace je Kristova láska.

²³ Srov. OPATRŇY, A., *Cesty pastorače v pluralitní společnosti*, s. 96.

1.2.2 Podíl laiků na nové evangelizaci

V úvodu kapitoly 1 jsme zmínili, že hlásání radostné zvěsti – evangelia je primárním úkolem biskupa. Ten je zároveň hlavním nositelem evangelizačního poslání církve a laici jsou těmi, kteří se na praktické evangelizaci mohou a mají podílet velkou měrou. Je to především proto, že laici mají z mnoha důvodů nejbližší těm, kterým je a má být evangelium hlášáno. Tou blízkostí jsou míněny podobné životní role a osudy, sdílení radostí a starostí. Tato blízkost umožňuje věrohodně ukazovat evangelium jako inspirující odpověď na to, co člověku v jeho životě působí starost.²⁴ Základní kvalifikací laika jsou iniciační svátosti, tedy plné uvedení do křesťanského života křtem, biřmováním a eucharistií.²⁵ „*Povinnost a právo apoštolátu pro laiky se odvozuje přímo z jejich spojení s Kristem jako hlavou. Neboť, když byli křtem včleněni do tajemného Těla Kristova a biřmováním utvrzeni silou Ducha svatého, sám Pán je pověřuje apoštolátem. Jsou posvěceni na královské kněžstvo a na svatý lid (srov. 1 Petr 2,4-10), aby svou veškerou činností přinášeli duchovní oběti a po celém světě vydávali svědectví Kristu.*“²⁶

Každá autentická služba v církvi v posledku vychází jak z Božího povolání, tak z obdarování Duchem. Tak jako všem těm, kdo se obrátili a přijali křest ve jménu Ježíše Krista (srov. Sk 2,38), je dáván Duch jako dar, stejně tak je úkol evangelizovat dáván celé církvi. Existují však rozdíly ve společném úkolu laiků a biskupů. Jejich stručná charakteristika by mohla znít následovně: zatímco úkolem biskupů je v první řadě bdít nad správností a integritou předávaného poselství víry, úkolem a šancí laiků je především autenticita jejich svědectví víry.²⁷ Evangelizovat proto v žádném případě neznamená pouze předávat nauku, nýbrž hlásat Pána Ježíše slovem a skutkem, stát se tedy nástrojem jeho působení.

1.2.3 Úkoly evangelizace

Papež Pavel VI. k tomuto tématu ve své apoštolské exhortaci *Evangelii nuntiandi* napsal: „*Evangelizovat znamená pro církev přinášet radostnou zvěst všem společenským vrstvám a třídám a jejím vlivem zevnitř přetvářet lidi samotné, vytvářet z nich nové lidstvo. ‚Hle – všechno tvořím nové‘ (Zj 21,5). Ale nové lidstvo není možné bez nových lidí, obnovených křtem a životem podle evangelia. Účelem*

²⁴ Srov. OPATRŇY, A., *Cesty pastorační v pluralitní společnosti*, s. 97.

²⁵ OPATRŇY, A., *Pastorační v postmoderní společnosti*, s. 107.

²⁶ Srov. AA 3.

²⁷ Srov. OPATRŇY, A., *Cesty pastorační v pluralitní společnosti*, s. 98.

evangelizace je právě dosáhnout této vnitřní proměny. Krátce a správněji by se dalo říci, že církev evangelizuje, když působením pouhé božské síly poselství, které hlásá, přeměňuje osobní i kolektivní vědomí lidí, činnost, které se věnují, i jejich vlastní život a prostředí.“²⁸

A dále v tomto spisu navazuje na slova tehdejšího krakovského biskupa, pozdějšího papeže Jana Pavla II., ze zasedání III. sympozia evropských biskupů v roce 1975, o zvěstování evangelia tímto vyjádřením: *„Dnešní člověk raději naslouchá svědkům, kteří něco dokazují činy, než učitelům, kteří to vykládají slovy, a učitelům naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň svědky.*“²⁹

Náplň i styl pastorační práce by měl být rozmanitý a měl by se měnit. Protože se v současné době do této činnosti církve zapojují a zároveň se v ní stále zřetelněji prosazují specialisté, např. řeholníci, odborníci kněží, ale především také laici, s naplňováním a uskutečňováním tohoto požadavku jistě nebude problém. Oborů lidské činnosti je mnoho, každému také vyhovuje jiná oblast života, proto se domníváme, že při konání dobrého díla se iniciativě meze nekladou.

1.2.4 Cesty evangelizace

Mnohdy je na místě bezesporu důležitá otázka: jak evangelizovat? Odpovědí na ni není jen výčet metod a technik evangelizace, ale především zjištění, že evangelizace je vždy souhrnem svědectví života a hlásaného slova. *„Služba evangelizátora je mnohem více závislá na stupni jeho víry a na pravdivosti jeho svědectví než na znalostech ,technik evangelizace‘.*“³⁰ Toto se týká laiků stejně tak, jako ordinovaných služebníků. Dokonce se může stát, a také se to děje, že právě ordinovaný služebník, tedy nositel autority církve, je pro lidi ve světě málo věrohodným svědkem víry, pokud svou víru neosvědčil v pronásledování, utrpení nebo v jiných obtížných zkouškách. Věrohodné hlásání je ale jen jednou z podmínek na cestě evangelizace. Tou další je pak přiměřený soulad mezi obsahem evangelia a životem jeho hlasatele.

V dogmatické konstituci o církvi II. vatikánského koncilu najdeme také kapitolu o všeobecném povolání ke svatosti. Tato svatost však není vyhrazena jen pro určité skupiny, ale má se stát přítomnou v životní praxi všech křesťanů. Tento úkol však rozhodně není jednoduchý a vyžaduje od všech „plný křesťanský život

²⁸ Srov. Pavel VI., EN 18.

²⁹ Pavel VI., *Řeč k členům Rady laiků 2. října 1974, AAS (1974) s. 568.* Citováno také v EN 41.

³⁰ Srov. OPATRŇÝ, A., *Cesty pastorační v pluralitní společnosti*, s. 68.

a dokonalou lásku.“ Toto povolání ke svatosti má být viděno jako velká šance pro všechny a chápáno jako jeden z nezbytných činitelů evangelizace.

1.2.5 Kultura jako integrální součást evangelizace

Je mylné se domnívat, že hlavní oblastí, v níž se má evangelizace laiků projevit a také osvědčit, je pouze oblast ateismu a sekularizace života. Existuje totiž celá řada dalších oblastí života lidské společnosti, kde světlo evangelia podstatně chybí a v nichž mohou zasáhnout především laici opírající se o učení církve a působící především silou Ducha Božího.³¹ Exhortace papeže Pavla VI. Evangelii nuntiandi k tomu dodává: „*Laikové jsou svým povoláním postaveni do středu světského prostředí a jsou určeni k nejrůznějším časným úkolům. Proto také mají hlásat evangelium zvláštním způsobem... Vlastním polem jejich činnosti je rozsáhlý a složitý svět politiky, hospodářství a sociálních vztahů, jakož i svět kultury, věd a umění, mezinárodního života a hromadných sdělovacích prostředků.*“³²

Papež Pavel VI. ve zmíněné exhortaci také napsal, že „rozdělení mezi evangeliem a kulturou je nepochybně drama dnešní doby.“³³ Proto je jednota evangelizace a kultury, jak ji formulovala např. cyrilometodějská mise, aktuálním požadavkem dneška. Pastore, potažmo evangelizace, začíná úctou k tomu, čím jsou lidé ve své kultuře.

Ve dnech 7. – 28. října 2012 se konalo 13. Všeobecné shromáždění biskupské synody, v jejímž Poselství se mimo jiné píše: „*Své díky chceme vyslovit také mužům a ženám, angažujícím se v jiném výrazu lidského génia – v umění a jeho různých formách, od starších až po ty nedávné. V jejich dílech, nakolik se snaží ztvárnovat lidskou tendenci ke kráse, objevujeme zvláště významný způsob, jak vyjádřit duchovnost. Jsme vděční za to, že svými výtvary ukazujícími krásu nám pomáhají zviditelnovat krásu Boží tváře i Božího stvoření. Cesta krásy je při nové evangelizaci zvláště účinná.*“³⁴

³¹ OPATRŇY, A., *Cesty pastore v pluralitní společnosti*, s. 102.

³² Srov. EN 70.

³³ Srov. EN 20.

³⁴ Srov. 10. Evangelium ve vztahu s kulturou a lidská zkušenost s náboženstvími. Dostupné na: <<http://tisk.cirkev.cz/ze-zahranici/zaverecne-poselstvi-biskupu-ze-synody-v-rime/>>.

2 Osobnost herce Miroslava Gabriela Částka

Jak jsme již uvedli v kapitole 1.2.4. a 1.2.5., existují různá pole evangelizace. Jedním z nich je i oblast kultury, i když v současné době stojí možná tak trochu na okraji zájmu. Osobností na našem kulturním poli ojedinělou je herec Miroslav Gabriel Částek – mistr mluveného slova. Nechává vynikat krásu myšlenek a slov prostřednictvím barvy hlasu, podmanivého přednesu i rozmanitosti jeho poloh. Její životní náplň často budí nepochopení či dokonce nepřijetí. I přes mnohdy trnitou cestu za posluchači pokládá tento člověk darované hřivny na oltář umění, aby svým vyprávěním přinášel ostatním naději a povzbuzení do všedních dnů a skrze tuto službu také radost do srdcí mnohých.

Než dal Miroslav Částek svůj herecký talent do služeb církve a stal se služebníkem, jenž slouží Bohu dobře a věrně, událo se v jeho životě ještě mnoho jiných věcí, které pomalu, ale jistě, vyústily v to, že se z řadového člena činohry Státního divadla v Brně vyprofiloval v osamělého, leč jedinečného, běžce slovesnou kulturou. Tomu, jakými cestami se k této činnosti a službě zároveň umělec dostal, se nyní chceme věnovat.

2.1 Autobiografie Miroslava Gabriela Částka

Miroslav Částek se narodil 24. března 1937 v Brně.³⁵ Spolu se dvěma bratry a rodiči vyrůstal na brněnském předměstí – v Líšni. Tam rodiče v roce 1938 koupili domek. Otec Bedřich pocházel z Lesonic u Moravských Budějovic.³⁶ Původně vyučený kovář však pracoval jako úkolář v továrně TOS Kuřim. Matka Marie, která se narodila ve Velkém Meziříčí, byla v domácnosti.³⁷

Ještě jako malý chlapec navštěvoval Miroslav po druhé světové válce mše svaté v líšeňském kostele sv. Jiljí, kde jej velmi inspiroval pater František Křehlík, duchovní správce zdejší farnosti. Jeho poutavé vyprávění osobních příběhů

³⁵ Srov. STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 708.

³⁶ Srov. UJČÍKOVÁ, M., Brněnský herec Miroslav Částek, in *Pastýř třebíčského vikariátu*, březen 1995, s. 24.

³⁷ Srov. JELÍNKOVÁ, V., Miroslav Částek: Mezi nebem a zemí, in *Zpravodaj městské části Brno-střed*, duben 2005, s. 7.

či povídek z literatury, které pronášel z kazatelny, mladíka doslova nadchlo.³⁸ Zatoužil podobat se jednou tomuto knězi v tom, že bude lidem podobné příběhy vyprávět on sám. Jít cestou kněžské služby – na to se necítil, nicméně stát se takovým „knězem umění“, to jej velmi lákalo.³⁹ K vysněnému cíli však vedla cesta dlouhá, mnohdy trnitá, rozhodně však nebyla přímá a jednoduchá.

První velkou láskou dospívajícího chlapce byla železnice, proto se po absolvování tehdy ještě měšťanské školy rozhodl pro studium železničního učiliště, které navštěvoval v letech 1952-1955. Už tenkrát se však do jeho přízně vkrádala láska druhá – láska k divadlu, ke slovu. Povinná představení tehdejšího Divadla pro mládež na Výstavišti přivábila pozornost mladého muže a zájem o divadlo jej přivedl až na jeviště dramatického kroužku tohoto učiliště.

Po dokončení studia pracoval na dráze Brno-Šlapanice. Jelikož se však nespokojil s výučním listem, při zaměstnání znovu usedal do lavic na večerní škole v ulici Kudelova, a to v letech 1955-1957. Ještě než přešel k dennímu studiu na gymnáziu v Opuštěné ulici, které úspěšně završil maturitní zkouškou v roce 1958, byl nucen vyřídit si odklad prezenční vojenské služby.

2.1.1 Studentská léta na brněnské JAMU

Jako čerstvý maturant se přihlásil ke zkouškám na JAMU v Brně, nicméně první pokus o studium na akademii mu nevyšel. Než stačil Miroslav budovu školy opustit, oslovil ho na chodbě Rudolf Höger⁴⁰ s nabídkou, že jej na další zkoušky v příštím roce připraví. Pod jeho vedením Částek nastudoval epizodu ze hry Jiřího Mahena Jánošík – Monolog studenta.⁴¹

S pochopením u rodičů se ovšem nesetkal. Otec byl zásadně proti. On sám se kdysi chtěl stát strojevodou, proto chtěl, aby Miroslav pracoval u železnice. Tajně v syna vkládal své naděje a tužby, které u něho samého zůstaly nenaplněny. Matka zastávala neutrální postoj, později však byla tou, která syna podporovala a u otce se za něj přimlouvala. Přestože byl Částek od svého úmyslu studovat divadelní fakultu zrazován i Karlem Högerem, na druhý pokus byl roku 1958 přijat a studijní léta považuje za nejkrásnější ve svém životě. Divadelní fakultu JAMU

³⁸ Srov. SOMEŠ, J., Osamělý poutník na cestách slova, in *Katolický týdeník*, 30. března 1997, s. 12.

³⁹ Srov. ČÁSTEK, M., *Autobiografie*, s. 1.

⁴⁰ Rudolf Höger – bratr herce Karla Högera.

⁴¹ Jánošík studoval teologickou fakultu v Trnavě. Měl kamaráda, kterého pozval do hor, kde žili zbojníci, aby jim kázal, že dělají dobře, když bohatým berou a chudým dávají.

absolvoval v roce 1962 a jako jediného z celého ročníku si jej vybral režisér Evžen Sokolovský ke spolupráci ve Státním divadle v Brně. Zde strávil léta 1962-1968.

2.1.2 Divadelní angažmá

Mladické nadšení, elán a touhu něco lidem předávat po určitém čase vystřídal nepříjemná srážka s krutou realitou.⁴² Částka přepadl pocit nenaplnění, prázdnoty a marnosti. Nebyl tu nikdo, kdo by ambicióznímu umělci naslouchal, kdo by rozuměl jeho potřebám a dokázal chápat jeho touhy. Snaživý a pracovitý herec nechtěl být jen nástrojem vedeným rukou režiséra, či pouhým zprostředkovatelem jeho myšlenek, které se mnohdy rozcházely s jeho vlastním přesvědčením. Tato jeho houževnatost, cílevědomost, zdravé sebevědomí a ctižádost se brzy staly jablkem svárů mezi ostatními členy souboru.

Jeho rozbíhající se uměleckou dráhu na dva roky přerušila povinnost vojenské služby, ale v kolektivu Armádního uměleckého souboru brzy našel řadu přátel a také příležitost uplatnit svůj talent. V sezóně 1965-1966, kdy se vrátil z vojny zpět do divadla, čekalo na Částka sedm rolí, z nichž však málokterá dala dychtivému herci dostatek příležitosti vyniknout. Není tedy divu, že na konci této sezóny z angažmá odešel na zkušenou do Prahy,⁴³ do divadla E. F. Buriana, v domnění, že s přestupem do jiného kolektivu se projeví i změna smýšlení, jednání a chování osazenstva uměleckého souboru. Jak se však mylil! Ani změna prostředí nepřinesla Částkovi pocit uspokojení. Nicméně právě v tomto divadle potkal vedle uznávaného režiséra Karla Nováka též přítele z dob vojenské služby Miloše Horanského, díky němuž neměl v sezóně 1967-1968 nouzi o herecké úkoly, byť byly po dramaturgické stránce jen zřídka hodnotné. Byl to právě režisér Horanský, který Částkovi doporučil, aby vystupoval s nějakým vlastním pořadem. Herec totiž neustále vnitřně zápasil s nepochopením ze strany svých kolegů. Přestože by se mohlo zdát, že umělec, který v té době nabyl dobré pověsti v pražském televizním studiu, v Praze nakonec zakotví natrvalo, nestalo se tak. Částka to táhlo zpět do Brna, především také proto, že zde potkal svou životní partnerku Janu Hlaváčkovou,⁴⁴ s níž v té době očekávali narození potomka – syna Davida.

⁴² Srov. JELÍNKOVÁ, V., Miroslav Částek: Mezi nebem a zemí, in *Zpravodaj městské části Brno-střed*, duben 2005, s. 6.

⁴³ Srov. STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 709.

⁴⁴ Jana Hlaváčková, narozena 6. října 1942, herečka, emeritní členka Mahenovy činohry v Brně, v němž působila v letech 1965-2009.

Díky nastalým rodinným poměrům se Miroslav Částek ocitl zpět v souboru Státního divadla v Brně. Ovšem situace byla ještě o poznání horší, protože Částek se do tohoto kolektivu vrátit nechtěl. Dostatečně vlídně nebyl přijat ani svými kolegy, a proto řešil, co bude dělat dál. Hledal cestu, jak uplatnit to, co v sobě cítí, co si ve svém nitru nese, a pokud chce u divadla zůstat, tak jakým směrem se budou jeho kroky ubírat.

2.1.3 Začátek divadla jednoho herce

Příležitosti se chopil začátkem sezóny 1967-1968, kdy v Mahenově činohře začalo fungovat Divadlo ve foyeru.⁴⁵ Částek s fortelem sobě vlastním nelenil a šel se zeptat, zda by tam mohl mít i on svůj pořad. Touto myšlenkou se totiž zabýval už od příchodu z Prahy a posléze ji opravdu uskutečnil, když 8. května 1968 uvedl v tomto prostoru kompozici z povídek A. P. Čechova pod názvem *Újezdní Hamlet*. A toto už byla Částkova parketa, v této poloze se našel. Tento druh práce mu dal také možnost prosadit řadu svých specifických rysů: odstup od vytvářených postav, schopnost být sám sebou, též schopnost navazovat kontakt s divákem, být sám sobě principálem a interpretem sdělujícím naléhavě a přímočaře myšlenky či poselství. Toto vše se sice neprojevovalo hned při prvním představení, přesto bylo od samého začátku jasné, že tu roste jedinečný pokračovatel Rudolfa Waltera.⁴⁶

Částkova existence v Divadle ve foyeru však trvala poměrně krátce. Roku 1970 bylo divadlo kvůli rekonstrukci zavřeno na dlouhých sedm let. V době normalizace,⁴⁷ počátkem roku 1972, prohlásil šéf činohry Rudolf Jurda, že se bez tohoto herce obejde a Částek zůstal bez angažmá. Naštěstí však tehdejší ředitel divadla Karel Šeda pochopil, že se tu rýsuje individualita se značným uměleckým přínosem české kultuře tohoto u nás málo preferovaného druhu a přeřadil Částka do souboru operety, kde se mu naskytl možnost věnovat se své specializaci. Tato pozice ho však nezbavovala povinnosti aktivně působit v souboru, navíc mu poskytovala hmotné zajištění, a tak zde od sezóny 1972-1973 až do 1. ledna 1976 sehrál asi deset rolí. V tomto roce pak Státní divadlo opustil.

⁴⁵ Srov. STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 710.

⁴⁶ Rudolf Walter, 22. března 1894 - 27. února 1966, český divadelní režisér, herec a pedagog. V závěru svého života, v první polovině 60. let, v nemožnosti jiné realizace, se věnoval uměleckému přednesu a svým příkladem strhával mnohé k následování svého „divadla jednoho herce.“

⁴⁷ Normalizace – doba 70.-80. let 20. století, označení represivního opatření po násilném potlačení Pražského jara roku 1968 armádami Varšavské smlouvy, kdy docházelo k čistkám uvnitř komunistické strany, propouštění ze zaměstnání, obnovení cenzury, zrušení mnoha zájmových a politických sdružení, organizací atd.

Po vzoru pražské Poetické vinárny Viola⁴⁸ se tehdy v Brně zrodila vinárna Múza v dnes již neexistujícím hotelu Morava. Miroslava Částka v té době oslovil ředitel hotelu pan Chlup a nabídl mu, aby v tomto prostoru vystupoval se svými pořady. A tak v brněnské Múze spatřilo záři reflektorů dalších šest jeho pořadů.⁴⁹

V rámci svých zájezdových představení Částek pohostinsky vystupoval též ve zmíněné pražské Viole. Tady si jej všiml ředitel Poetické vinárny Vladimír Justl, který za ním přišel s nabídkou stálého angažmá. V Praze pak Částek strávil léta 1976-1981. Díky Částkovi vznikl pak v roce 1981 v západočeském Chebu Festival divadla jednoho herce.⁵⁰

V roce 1981 se herec vrátil zpět do Brna, ale do žádného uměleckého ansámblu už nemířil, zůstal ve svobodném povolání, nebo-li na „volné noze“, při agentuře Krajského kulturního střediska v Brně.⁵¹ Šest let fungoval tímto stylem kočovného způsobu života, kdy jezdil po více než dvou stech štacích a na řadě míst tak příležitostně i trvale předváděl své umění. Za celou tu dobu samotné Brno neposkytlo herci prostředí, v němž by si mohl budovat své domácí kmenové publikum.

Když se roku 1987 v Mahenově divadle otevíralo Divadélko Na hradbách,⁵² nabídku šéfa činohry Oldřicha Slavíka a možnost stálé umělecké spolupráce v trvalém angažmá Částek neodmítl. Tak se stalo, že se herec na čas ocitl zpět ve službách Státního divadla v Brně. Pomohl nastartovat právě vznikající Divadélko a sám v něm vystupoval se svými pořady. Příležitost oslovovat a pěstovat si v rodném městě na malé scéně konečně své publikum opět přineslo nezbytnost podílet se na repertoáru Mahenovy činohry. Byly to většinou drobné úlohy či menší

⁴⁸ Poetická vinárna Viola vznikla jako tvůrčí ostrůvek svobody, zejména pro mladé tvůrce a diváky.

Od počátku se v síti pražských divadel vymezila svojí výlučností a vynalézavostí. Byla místem setkávání „slušných lidí“, oázou klidu a morálky. Zakládala si na myšlenkové, autorské, inscenační kvalitě a stoprocentních původně hudebních a posléze hereckých výkonech. Svým divákům vždy nabízela nevšední a silné umělecké zážitky. První představení se odehrálo v červenci roku 1963. Dostupné na: <<http://www.divadloviola.cz/index.php?p=txt&ID=2>>.

⁴⁹ Srov. STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 711.

⁵⁰ Srov. MAREČEK, P., Greenův Quijote mi spadl shůry, míní herec, in *Hradecký kraj MF DNES*, 16. října 2001, s. D3.

⁵¹ Srov. STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 712.

⁵² Divadélko Na hradbách bylo roku 1987 vybudováno pod hlavní sálem dnešního Mahenova divadla jako komorní scéna budovy. Tento název nesl prostor v letech 1987-1991. Bylo využíváno zejména pro pořady Divadla jednoho herce, cykly scénických čtení a komorní produkce především činoherního souboru. Dostupné na: <http://www.ndbrno.cz/photo_full/divadelko-na-hradbach?lang=1>.

jevištní výkony, které se staly ve vztahu k uměleckému poslání jen výkupným za potřebné sociální jistoty.⁵³

Není naším cílem se v této práci věnovat umělcově činnosti světské. Chceme však zdůraznit, že všechny pořady, s nimiž Miroslav Částek procestoval různá místa naší vlasti, vždy vynikaly kulturou slova, přinášely posluchačům povzbuzení nebo důvod k zamyšlení nad tématy, která jim autor předkládal, protože se věnovala stále aktuálním otázkám dobra a zla, zabývala se etikou člověka, též otázkami charakterů a morálky a vždy slibovala zážitek vysoké kvality a umělecké hodnoty.

2.1.4 Počátky umělcovy duchovní činnosti

Po letech hledání sebe sama si Miroslav Částek položil otázku, kde je jeho místo ve společnosti, kudy dál povedou jeho kroky a kam se posune ve svém povolání? Při těchto nelehkých úvahách dospěl k zásadnímu rozhodnutí: nehodlá již dál pokračovat v tomto stylu práce a divadlo definitivně opouští. K tomuto důležitému životnímu kroku nemalou měrou přispěl i v československé premiéře uvedený pořad Ernesta Brylla *Po Velkém pátku*,⁵⁴ který nastudoval se svojí ženou Janou, a který spolu přednesli dne 29. prosince 1989. Tehdy nastal v životě Miroslava Částka zlom, jenž zapříčinil, že v roce 1990 poprvé se svojí hrou překročil práh kostela.

Psal se prosinec roku 1990, když Miroslav Částek vystupoval se svojí ženou Janou v tišnovském kostele s již zmíněnou hrou *Po velkém pátku*. Po představení Částka oslovil místní pan děkan, Mons. Josef Šindar, který přišel se zcela konkrétní nabídkou, totiž, zda-li by se Částek nechtěl zaměřit na dílo Václava Renče *Popelka nazaretská*. Miroslav zareagoval na tuto výzvu velmi brzy, knihu přečetl, dramaturgicky zpracoval a následně oslovil hudebního skladatele Zdeňka Pololánika, který toto Částkovo pojetí opatřil hudebním doprovodem. Premiéra tohoto kusu se konala 5. září 1991 v kostele sv. Michala v Brně a uváděl ji kněz, dominikán Milan Norbert Badal.⁵⁵ Když představoval Částka a jeho hru, řekl něco, co interpreta

⁵³ Srov. STÁTNI DIVADLO V BRNĚ, Částek Miroslav, in *Postavy brněnského jeviště II*, s. 713.

⁵⁴ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 1.

⁵⁵ Milan Norbert Badal OP, nar. 15. srpna 1956 v Opočně, římskokatolický kněz, dominikán a humorista.

Po roce 1980 tajně vstoupil do dominikánského řádu, kde přijal řeholní jméno Norbert, slavné řádové sliby složil 18. srpna 1988. Po studiu teologii byl 23. března 1991 vysvěcen na kněze. Je assignován do pražského dominikánského konventu u sv. Jiljí, ale žije mimo klášter. Do roku 2010 působil jako výpomocný duchovní ve farnosti na Starém Brně. Působil jako poradce někdejšího královéhradeckého biskupa Dominika Duky pro mediální záležitosti. Od července 2010 je tajemníkem pražského arcibiskupa Dominika Duky a je zároveň administrátorem farnosti Hostivice, Rudná, Tachlovice.

zarazilo. Badal jej totiž přivítal jako bratra, nikoliv jako herce, což umělce dosti překvapilo. Jakmile skončilo Částkovo vystoupení, přišel za hercem s novou nabídkou tentokrát otec Norbert, a sice s otázkou, zda se nechce stát Miroslav jejich terciářem?⁵⁶ „*To, co děláte, je podstatou naší řehole, my jsme rád kazatelský!*“, pronesl směrem k Částkovi pater Badal. Po překonání počátečních obav a ujištění se, že neexistují žádné překážky, jež by bránily tuto nabídku přijmout, vstoupil Částek do noviciátu, po půl roce se stal dominikánským terciářem a přijal řeholní jméno Gabriel.⁵⁷ Jeho činnost se de facto shodovala s náplní dominikánského řádu – laicky řečeno: co nastuduji, poznám, mám předávat druhým.⁵⁸

Životní cesta herce Částka spolu s jejím duchovním rozměrem však nebyla přímá a rovná, jak by se jen pár let po revoluci mohlo zdát. Přestože bychom mohli tuto dobu označit jako období plné euforie z nabyté svobody a náboženského rozkvětu v naší vlasti po jeho mnohaletém „půstu“ v době komunismu, nabídka Částkova umění a šíření dobrých zpráv v podobě jeho her se, bohužel, nesetkala ze strany církevních hodnostářů s vřelým přijetím. I když byl několik let zaměstnancem brněnského biskupství, v roce 2003 se s ním tehdejší zaměstnavatel rozloučil s odůvodněním, že na jeho další činnost již není dostatek prostředků. Když se mu tedy nedostalo podpory pro jeho práci v rodném Brně, rozhodl se oslovit tehdejšího provinciála dominikánského řádu Dominika Duku⁵⁹ a požádat jej o pomoc. Tady už jeho slova padla na úrodnou půdu a Částek se stal pastoračním asistentem v královéhradecké diecézi. Proto, aby mohl se svými pořady jezdit po farnostech a předávat tak křesťanské hodnoty v podobě svých vystoupení, dostal k dispozici automobil zn. Škoda Forman. Nebyl sice nový, ale v dané chvíli

⁵⁶ Třetí řád svatého Dominika (latinsky Tertius Ordo Sancti Dominici), současným oficiálním názvem Laická sdružení bratří a sester sv. Dominika je náboženská organizace, fungující v rámci římskokatolické církve a úzce propojená s dominikánským řádem. Primárně jde o společenství lidí, žijících ve světě (tj. mimo kláštery, existuje ale i klášterní větev třetího řádu) v souladu se spiritualitou dominikánského řádu a v duchu sv. Dominika. Členové řádu se označují jako dominikánští terciáři a mohou si za jméno připojovat zkratku T. O. S. D., která se však používá poměrně zřídka. Patronkou třetího řádu je svatá Kateřina Sienská.

⁵⁷ Jméno si vybral podle archanděla Gabriela, posla dobrých zpráv.

⁵⁸ Srov. ČECHOVÁ, S., Herectví jako poslání, in *Mosty. Československý dvojtýždenník*, 31. srpna 2004, č. 18, s. 2.

⁵⁹ Kardinál Dominik Jaroslav Duka OP se narodil 26. dubna 1943 v Hradci Králové. Na Gymnázium J.K. Tyla maturoval v r. 1960. Další studium mu bylo z kádrových důvodů zamezeno. Přesto byl po dlouhých průtazích na odvolání v r. 1965 přijat ke studiu na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. 5. ledna 1968 tajně vstoupil do dominikánského řádu, kde přijal jméno Dominik. O čtyři roky později složil slavné sliby. V letech 1986-1998 působil jako provinciál Československé dominikánské provincie. Papežem Janem Pavlem II. byl jmenován 24. sídelním biskupem královéhradeckým a 26. září 1998 přijal biskupské svěcení. 13. února 2010 byl Svatým otcem Benediktem XVI. jmenován 36. arcibiskupem pražským.

dostatečně posloužil dobré věci. Dominik Duka Částkovi vytvořil zázemí a podmínky pro další léta jeho práce a herec tak se svými pořady mohl navštěvovat blízká i vzdálená místa naší vlasti.

Mezi první pořady, s nimiž Částek vystupoval před publikem v různých farnostech, byly kromě zmíněné *Popelky nazaretské* také křížová cesta Paula Claudela *Je třeba unést kříž*, výběr z díla sv. Augustina Vyznání pořad *Na konci cesty stojí Bůh* či zhudebněné evangelium sv. Jana *Bůh je láska*.

V této souvislosti je také vhodné zmínit alespoň jména těch kněží, kteří mistrův druh projevu vzali jako *evangelizaci kulturou* a nadšeně přijímali nová témata, s nimiž Částek přišel. K těm, kteří Miroslava Částka v jeho činnosti podporovali, byli mimo jiné tito duchovní:⁶⁰ premonstrát – otec Jakub Berka, opat benediktinského kláštera v Praze – Břevnově Prokop Siostrzonek, kapucín – pater Pavel Uhřík, otec Ervín Jansa, pater Karel Janíček, pater Josef Jahoda, pater Pavel Hověz, převor rajhradského kláštera Augustin Gazda a samozřejmě Dominik Duka. Díky těmto nadšencům a pravidelnému hostování v jejich farnostech mohl Částek pokračovat v práci, která jej opravdově naplňovala a stala se jeho posláním.

Je jisté, že výjezdy Miroslava Gabriela Částka se neomezily jen na farnosti, v nichž působili výše uvedení kněží. Na mnohé štace zavítal, třebaže jen jednou, jednoduše proto, že o tento druh pastorece tamní kněží neprojevovali valný zájem. Jedním z hlavních problémů bylo to, že vážla dostatečná propagace hercových vystoupení. Pravdou je, že ne každý má nadání a potřebný potenciál zorganizovat, připravit a motivovat věřící k účasti na takové akci, nicméně to zřejmě korespondovalo s tím, jaký postoj zaujímalí mnozí administrátoři v daných farnostech k tomuto druhu umění. Jejich rezervovanost častokrát zapříčinila, že na představení poté přišla jen hrst skalních farníků, kteří však této evangelizaci byli otevření a přijímali ji s velkou vděčností. V české kotlině byli pro tato přestavení lidé i kněží daleko víc otevření než třeba na Moravě. Stávalo se, že tematicky vhodné pořady přednášel Částek přímo ve mši svaté místo homilie.

⁶⁰ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 2.

2.2 Stěžejní pole Částkovy působnosti

Nebyly to však jen kostely, jež Částek se svými pořady navštěvoval.⁶¹ Často také vystupoval v sokolovnách, orlovnách, na různých křesťanských festivalech, dokonce zavítal i mezi vězně či seniory v domovech pro ně. Těch míst, která během svého dlouholetého působení sjezdil a navštívil, byla celá řada, neradi bychom opomenuli vlídné přijetí u sousedů na Slovensku⁶² (Košice – Festival sakrálního umění⁶³) nebo v Polsku (Týden česko-polské katolické kultury), účast na různých formačních setkáních, např. kněžských dnech, exerciciích apod., přesto bychom chtěli uvést ta stěžejní pole působnosti, která byla za dobu jeho pastorační nosná a pro mnohé přínosná.

2.2.1 Večery u kapucínů

Od roku 1995 po dlouhých 12 let byly duchovní pořady Miroslava Gabriela Částka v brněnském kostele Nalezení sv. Kříže bez přestávky každý druhý čtvrtek v měsíci (od října do března⁶⁴) navštěvovány řadou věřících, pravidelných účastníků bohoslužeb, ale i těch, kteří přišli do chrámových prostor zastavit se a zamyslet nad svým životem. Těmto všem byla tato setkání určena a velkou zásluhu na této tradici měl tehdejší kvardián kapucínského kláštera pater Pavel Uhřík.⁶⁵ O tom, že se tyto večery konají, se lidé dozvídali především ústním podáním. Jen v několika kostelech v centru města Brna se občas objevil letáček ve vývěsce, jež dával příležitost upozornit na Částkova vystoupení. Mnozí z návštěvníků byli také Částkovi příznivci, kteří jej znali ještě z dob jeho účinkování v Divadélku Na hradbách. Ti pak řekli svým známým, pozvali je a tímto způsobem se mimo jiné rozšiřoval okruh posluchačů.

Žádné „tiskové konference“, žádná cílená propagace, jen pár letáků u vchodu kostelů či knihkupectví ve středu města⁶⁶ a ústní předávání zapříčinilo, že se po 12 let stal kostel u kapucínů dějištěm a zároveň „jevištěm“, na němž zhlédlo velké

⁶¹ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 7.

⁶² Srov. CHMELÍK, B., *Umenie ako jedna z ciest k Bohu*, in *Viera a život, časopis pre kresťanskú orientáciu*, 2008, č. 4, s. 80.

⁶³ Srov. PTÁČEK, O., *Monsignor Quijot na jevišti*, in *Katolický týdeník*, 16. prosince 2001, č. 50, s. 8.

⁶⁴ Srov. KRÁLOVÁ, J., *Rád bych za to všechno poděkoval*, in *KAM v Brně*, 2004, č. 10, s. 5.

⁶⁵ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 2.

⁶⁶ Srov. tamtéž, s. 5.

množství lidí věřících, nevěřících, jiného náboženského vyznání či hledajících zajímavé a inspirující tituly k zamyšlení, které byly pro mnohé velmi obohacující. Snad je oslovovala i ta skutečnost, že tyto lidi nikdo k ničemu nenutil, nic jim nevnucoval, nelákal je ani „nelovil“ pro církev, kterou oni sami vnímali spíš jako instituci, jen nabízel prostor k tichu a rozjímání. Takové prostředí pak vnitřně uspokojovalo i samotného interpreta. Kostel u kapucínů bychom mohli s trochou nadsázky nazvat „jeho scénou.“⁶⁷

2.2.2 Festival TRES ARTES

Řeholní dům premonstrátů v Milevsku a Římskokatolická farnost Milevsko pořádají od roku 2003 vždy v září festival duchovní dramatické tvorby nazvaný „TRES ARTES“,⁶⁸ což znamená tři umění. Během tří dnů se zde potkají tři umělecké žánry: dramatický, hudební a výtvarný. Podtitul celé akce zní: „Umění jako jedna z cest k Bohu a k člověku.“ Pravidelným hostem tohoto festivalu je i Miroslav Gabriel Částek, jenž v klášterní bazilice Navštívení Panny Marie představuje divákům své pořady.⁶⁹ Vděčným hostitelem byl dlouhá léta právě premonstrát, milevský děkan, pater Jakub Berka,⁷⁰ který se stal iniciátorem tohoto projektu.

2.2.3 Týden vzájemného poznání a porozumění

V roce 2008 se v Hradci Králové, sídelním městě tamějšího biskupa Dominika Duky, konal ve dnech 12.-18. května 2008 ojedinělý projekt s názvem *Týden vzájemného poznání a porozumění*.⁷¹ Rok 2008 byl v královéhradecké diecézi věnován tématu Nové evangelizace. Pastoračním cílem bylo prohloubit vztah

⁶⁷ Srov. JAGOŠOVÁ, K., S každou reprízou se hraný příběh stává stále více mým příběhem, říká herec Miroslav Částek, in *Slovácko*, 5. prosince 2000, s. 8.

⁶⁸ Srov. TISKOVÉ STŘEDISKO ČBK. *Tres Artes – festival duchovní a dramatické hudby* [online]. Aktualiz. 2013-09-30 [cit. 2014-03-28]. Dostupné na: <<http://tisk.cirkev.cz/akce/ostatni/tres-artes-festival-duchovni-a-dramaticke-hudby/>>.

⁶⁹ Srov. TRES ARTES 2008, in *Milevský zpravodaj*, roč. 16, 2008, č. 8, s. 12.

⁷⁰ Mgr. Karel Jakub Berka, OPraem., narozen 9. ledna 1962 ve Vejpřtech. Po studiu střední školy, obor zemědělství, absolvoval Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu v Litoměřicích. Ordinován na kněze byl v r. 1988. Po vstupu do Řádu premonstrátů přijal jméno Jakub. Nejprve byl kaplanem v Jihlavě, poté v letech 1991-2001 duchovním správcem na Svatém kopečku u Olomouce. V r. 2001 mu byl udělena Cena města Olomouce za kulturní činnost. V období 2001-2013 působil jako duchovní, posléze děkan, v Milevsku. Od 1. září 2013 je duchovním správcem kostela sv. Cyrila a Metoděje, ve farnosti Praha-Nebošice.

⁷¹ Srov. Oficiální stránky královéhradecké diecéze. Dostupné na: <<http://www.bihk.cz/pastorace/archiv/nova-evangelizace-2008#clanek-o-evangelizaci>>.

k evangelizaci. Hlavní myšlenkou tohoto Týdne bylo vzájemné poznání a porozumění mezi lidmi věřícími – křesťany a lidmi hledajícími či jinak smýšlejícími. Současně chtěl tento počín představit, jak žijí křesťané v Hradci Králové, jaké jsou jejich životní hodnoty. V rámci projektu se pak během týdne na různých místech města uskutečnil bohatý duchovní i kulturní program – koncerty, divadelní představení, filmové přehlídky, přednášky s tematikou z různých oblastí, vycházejících z křesťanských kořenů Evropy. Koordinátor této akce ICLic. Karel Moravec k ní uvedl: „*Cílem bylo otevřít dveře kostelů a především lidská srdce pro všechny, kteří společně žijí v jednom městě. Byl připraven společný modlitební program, přednáškový a kulturní cyklus, výstavy, otevřené kostely, to vše mělo sloužit ke křesťanskému setkávání a lidskému poznávání.*“⁷²

Během kulturního programu výše zmíněného projektu vystoupil ve třech dnech se svými pořady i Miroslav Gabriel Částek, když přednášel své hry *Vražda v katedrále*, *Citadela* a *Každý své břímě*. Tato vystoupení byla přínosem a zároveň velkým povzbuzením pro samotného herce, protože u posluchačů, kterým byla adresována, se setkala se značným ohlasem. Částek zavzpomínal i na jedno z těchto představení, kterého se zúčastnil i královéhradecký biskup, po němž se uskutečnila téměř dvouhodinová diskuse cca 110 mladých lidí s otcem biskupem, při níž Dominik Duka odpovídal na zvědavé dotazy posluchačů. Jak sám umělec dodává – pro něj to byla dosud největší evangelizace, jakou kdy zažil!⁷³

2.2.4 Miroslav Gabriel Částek v USA

I když o pozvání Miroslava Gabriela Částka do Ameriky za našimi krajany delší čas usilovalo několik lidí, tento záměr se zpočátku nezdařil. Zájem na tom měl jak biskup královéhradecký – Dominik Duka, tak i jiní další, kteří chtěli lidi v Americe obohatit o tento duchovně-kulturní zážitek.⁷⁴ Nakonec se to však povedlo, jak Částek sám říká, díky několika Božím zásahům. Na počátku listopadu 2003 herec zjistil, že má propadlý pas, proto si šel vyřídit nový. Dalšího dne mu volal nějaký mladík, v té době žijící v Chicagu (na faře českého misionáře

⁷² Srov. TISKOVÉ STŘEDISKO ČBK. *V Hradci Králové se chystá 2. ročník Týdne vzájemného poznání a porozumění*. [online] Vlož. 2009-05-15 [cit. 2014-03-28]. Dostupné na: <<http://tisk.cirkev.cz/z-domova/v-hradci-kralove-se-chysta-2-rocnik-tydne-vzajemneho-poznani-a-porozumeni/>>.

⁷³ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 7.

⁷⁴ Srov. SZYMANSKÁ, O., *Prostor pro víru*, in *Psalterium*, 14. prosince 2007, s. 13.

Mons. Dušana Hladíka⁷⁵), který si vzpomněl, že mistra a jeho představení zhlédl před osmi lety v kostele u františkánů v Uherském Hradišti,⁷⁶ a chtěl, aby Částek zavítal do Chicaga. Částek se nejdříve domníval, že jde jen o nemístný žert. Když potom dostal oficiálně zvací dopis od patera Hladíka a následně se mu povedlo vyřídit vízum, nebránilo už nic tomu, aby dne 15. března 2004 odletěl spolu s hudebním skladatelem Leošem Kubou na dvoutýdenní misijní cestu do Ameriky.⁷⁷ Zde pak v rámci postních duchovních cvičení, pořádaných otcem Hladíkem, představil několik her ze svého repertoáru. Mons. Dušan Hladík se o činnosti M. G. Částka vyjádřil následovně: „*Myslím, že jeho způsob evangelizace a apoštolátu je velmi záslužný a účinný.*“⁷⁸ Krásná čeština, hodnotný obsah, Částkův přednes, přirozený zpěv⁷⁹ – to vše oslovilo krajany natolik, že se na jejich opakované pozvání vypravil do USA ještě v letech 2005, 2006, 2008 a též v roce 2009.

2.2.5 Závěr umělcovy aktivní činnosti

Herec přiznává, že od roku 2009 začal zájem o jeho vystoupení opadat.⁸⁰ Zatímco v počátcích jeho duchovní činnosti, v letech 1991-1993, měl 10-15 představení do měsíce, s pořadem *Popelka nazaretská* třeba i 20 vystoupení, v roce 2009 a dále už to byla pouze 2-3 představení za měsíc. Navíc došlo k tomu, že byl Dominik Duka zvolen a dne 13. února 2010 také jmenován arcibiskupem pražským, též metropolitou a primasem českým, a s jeho odchodem do Prahy skončila Částkovi i podpora pro jeho činnost pastoračního asistenta. Uvědomil si, že je třeba „umět odejít“, k nastalé situaci se postavil čelem a rozhodl se, že už dále ve své pastoračně-evangelizační práci pokračovat nebude. Částkovo působení ve službách královéhradecké diecéze se završilo v červnu roku 2012.

⁷⁵ Mons. ThDr. Dušan Hladík, narozen v Kuřimi, na kněze vysvěcen 26. června 1983. Začínal jako kaplan v Židlochovicích, poté vystřídal ještě dalších osm míst, včetně vyučování na bohoslovecké fakultě nebo působení v cisterciáckém řádu. Od r. 1999 je pověřen vedením české katolické misie v Chicagu. Vydává český katolický měsíčník *Hlasy národy* pro celou Ameriku a Kanadu. Je také autorem knihy *Dějiny kláštera Porta coeli. I. Dějiny kláštera od založení do skončení válek husitských* vydaných v Tišnově r. 1994 nakladatelstvím SURSUM.

⁷⁶ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 6.

⁷⁷ Srov. HECZKO, B., Miroslav Gabriel Částek a divadlo jednoho herce, in *Immaculata – Neposkvrněná*, 3/2004, s. 13.

⁷⁸ Srov. HLADÍK, D., *Pastorační působení M. G. Částka v USA*. Zasláno elektronicky dne 15. března 2014.

⁷⁹ Srov. HECZKO, B., Česká misie v USA, in *Immaculata – Neposkvrněná*, 4/2005, s. 20.

⁸⁰ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 8.

2.2.6 Podvečery slova

Částek o svém rozhodnutí zanechat úplně své dosavadní práce informoval také svého dlouholetého příznivce a zároveň mistra zvuku v jedné osobě Pavla Krále, který s hercem v dřívějších letech nahrával některé jeho pořady. Ten však Částkův záměr nejen nepodpořil, ba právě naopak – povzbudil ho a doporučil mu, aby svá vystoupení dál dělal jinou formou, v komorním prostředí např. nějaké útulné kavárny či vinárny, kam by se vešlo maximálně 20-30 lidí. Tento nápad herce zaujal a začalo hledání vhodného místa a též ochotného a vstřícného provozovatele, který by byl tomuto druhu umění nakloněn. Zprvu se do této věci vložil David Kaloč, divadelní kolega Částkovy ženy Jany, který zprostředkoval prostor pro tato setkávání v kavárně Jazaira na Dominikánské ulici v centru Brna, v níž se uskutečnilo několik představení.⁸¹

Avšak poté, co se majitelce přestalo v podnikání dařit a byla nucena objekt opustit, dostal Miroslav Částek tip tentokrát od Pavla Krále na příjemné prostředí sklepního prostoru u sester misionářek Neposkvrněného srdce Panny Marie v Brně. Sestry provozují restauraci pojmenovanou L'Eau Vive (Živá voda), jejíž součástí je i zmiňovaný sklepní salonek pro pořádání nejrůznějších akcí. Než k nim však Gabriel Částek přišel, při své cestě zamířil do jiné vinárny, která byla po trase k těmto sestrám. Byl to Dvorek pod Petrovem a zde potkal herec mladé manžele, s nimiž se dal do řeči. Slovo se stočilo k tomu, že tito manželé právě uvažovali nad tím, jakou činností by obohatili svoje podnikání a Částek jim nabídl svoje služby. Netrvalo dlouho a všichni zúčastnění se dohodli na spolupráci. Na podzim roku 2012 začal nový cyklus jeho vystoupení s názvem *Podvečery slova*. Tato setkávání se konala jednou za měsíc vždy v neděli a pořady byly prezentovány formou *dramatického čtení*. Nicméně i tato kavárna se po čase dostala do existenčních problémů, a tak se v měsíci květnu 2013 uskutečnilo v těchto prostorách poslední představení.

Potřetí se vydal Miroslav Částek hledat prostory pro své působení, ovšem tentokrát už najisto zamířil do nedávno pojmenované Uličky Václava Havla za sestrami z Živé vody. Znal je totiž z Frýdlantu nad Ostravicí, kde dříve působily, a oslovil sestru Collete. Představil jí své úvahy, plány a poté, co si ujasnili, že sestry svou službou „evangelizují jídlem“ a mistr Částek „evangelizuje slovem“, domluvili se na společném díle. Od podzimu 2013 tedy Miroslav Gabriel Částek opět přednáší své pořady pro potěchu duše všem, kteří jsou v dnešní hektické době ochotni něčemu

⁸¹ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*, s. 9.

podobnému naslouchat. Na repertoáru má nyní několik her vhodných k uvedení v tomto komorním prostředí, které občas reprízuje, nicméně se nabízejí i další témata, která v posledních letech tolik opakovaná nebyla. Přestože na mnohá jeho vystoupení přicházejí stále stejní návštěvníci a v této chvíli ze zdá být množina příznivců poněkud omezena, vždy se podaří zmiňovaný prostor zaplnit a vytvořit příjemné společenství lidí. Z toho má pak radost i Gabriel Částek. Dokonce se v posledních měsících ozývají opět ti, kteří jeho vystoupení v minulosti podporovali (E. Jansa, A. Gazda, P. Hověz, P. Siostrzonek aj.) Přibývají i noví posluchači na různých místech republiky (Ostrava, Hradec Králové, Otrokovice), zejména pak mladí lidé, pro něž Částek vystupuje obzvláště rád. Obdiv vzbuzuje i to, že na Částkovo představení do Brna neváhají přijet ani sousedé ze Slovenska, např. z Trnavy. Nezbyvá, než si přát, aby dal Bůh svému služebníku Gabrielovi dobré zdraví, aby i přes pokročilý věk mohl nadále předkládat ve svých pořadech stále aktuální témata k zamyšlení, jež mohou být pro druhé posilou a osvěžením.

3 Částkovo pastoračně-evangelizační působení v umělecké tvorbě

Miroslav Gabriel Částek je zaníceným protagonistou, který s průkopnickou houževnatostí pěstuje „divadlo jednoho herce.“⁸² Vědomě opustil osobitý, po léta krystalizující divadelní projev a – pohlcen etickým rozměrem bezmála misijního působení laického člena dominikánského řádu – začal pod záštitou brněnského biskupství zaujatě pěstovat „bohoslužbu slova.“⁸³ „*Mé vystoupení v kostele není divadlo. Nejde mi o divadlo, i když používám divadelní prvky, jako je kostým, mírné nalíčení a hudba, ale všechny mají pouze sloužit k umocnění sdělení. Je to moje služba, resp. bohoslužba uměleckým způsobem, je to řehole, která mne zavazuje.*“⁸⁴

Tento mistr uměleckého přednesu má i v dnešní době co nabídnout – jeho svědectví není o něčem, nýbrž o Někom. Chápe svou cestu s duchovními pořady jako cestu duchovní služby slovem, jež je příznačné pro dominikány. A činí to formou esteticky velmi působivou. Jedině takové umění může rozehrát lidské srdce. Pouze, je-li umělec sám nositelem, představitelem, účastníkem a aktivním proživatelem radostné zvěsti, jedině pak má jeho umění co předat ostatním. *Kázání uměním* je uměleckou interpretací Boží přítomnosti, silným osobním svědectvím. Moderní divadlo se ukazuje jako důležitá cesta vedoucí člověka k Bohu. Pater Josef Zvěřina k tomuto říká: „*Umění je stav duše a jedna z cest k Bohu. Divák může být v uměleckém díle zasažen Božím tajemstvím, které netušil a které mu právě v té chvíli dílo zjevuje.*“

3.1 Specifika hercovy práce

Důležitým aspektem při hledání specifík Částkovy práce je fakt, že v takové šíři a takovou formou se tomuto druhu umění u nás nikdo vědomě nevěnuje, jeho

⁸² Srov. MARTINOVSKÝ, M., Částek se již třicet let věnuje divadlu jednoho herce, in *Brněnský den*, 25. ledna 1999, č. 20. s. nezj.

⁸³ Srov. ZÁVODSKÝ, V., Částkovo herectví ve službě víry, in *Svobodné slovo*, 25. března 1997, s. nezj.

⁸⁴ Srov. SKORKOVSKÁ, J., Kdo hledá, nalézá a dostává, in *Moravské noviny Rovnost*, 13. července 1996, s. 2.

činnost nemá v našich zeměpisných šířkách obdobu. Ano, jsou umělci z řad herců, kteří na požádání a za nemalý honorář přijedou, přečtou, namluví či přednesou daný text na rozličných akcích, pořádaných třeba v kostele, ale soustavné práci se tak, jako Částek, nikdo nevěnuje.

Je vhodné zmínit také to, že herec je zároveň sám sobě dramaturgem, scénáristou, režisérem, manažerem a třeba i rekvizitářem.⁸⁵ Svou práci bere jako poslání a jeho snažení je zaměřeno na evangelizaci s nadějí, že osloví nejen věřící, ale i ty teprve hledající.⁸⁶

Jeho působení není možné v žádném případě hodnotit jako výdělečnou činnost. Symbolický honorář, který za svá vystoupení obdrží, pokryje náklady nezbytné na zaplacení zvukaře a výlohy spojené s cestováním. Nabízí se tedy otázka: proč se herec touto cestou vydal a proč to vlastně dělá? Odpověď na tento dotaz je vskutku pragmatická a velmi jednoduchá: „*Jsem blázen pro Krista, a proto to dělám,*“⁸⁷ vysvětluje Částek motivy svých meditativních produkcí, prostoupených silným duchovním apelem, jimiž obohacuje kostelní rituály.

Částkova představení nabízejí odpověď na problémy lidského života. Každé vystoupení je prostoupeno optimismem a vírou. Hrát na city diváků je zajisté jevištním uměním, ale dodávat přitom do duše člověka radost, naději a útěchu, je doslova darem.⁸⁸

Hercův projev je ojedinělým zážitkem nejen proto, že autor ztvární na jevišti určitý děj zcela sám, se strhujícím přednesem i mimikou, s minimálním množstvím dekorací, ale i proto, že se jedná o představení s hlubokou duchovní náplní.

Mohlo by se zdát, že za sebou Částek „spálil mosty“, když obětoval svou slibně se rozvíjející hereckou kariéru a vydal se na cestu do neznáma. Mnozí jeho kolegové mu to dodnes nemohou odpustit. Herec na tato slova říká, že se prostě jen vrátil tam, odkud vyšel. „*Svou nynější činnost hodnotím jako logické vyústění činnosti předcházející.*“⁸⁹

⁸⁵ Srov. NIKL, I., Cesta k pokoji M. Částka, in *Klatovský deník*, 8. června 2004, s. 12.

⁸⁶ Srov. BAJER, P., Vrátil se tam, odkud vyšel, in *Katolický týdeník*, 30. července 2000, s. 2.

⁸⁷ SEDLÁK, J., Miroslav Částek hraje třicet let, in *Moravské noviny Rovnost*, 9. května 1998, s. 10.

⁸⁸ Srov. PROCHÁZKA, J., Dávat divákům naději je velký dar, in *Táborský deník*, 3. června 2000, s. 11.

⁸⁹ SKORKOVSKÁ, J., Kdo hledá, nalézá a dostává, in *Moravské noviny Rovnost*, 13. července 1996, s. 2.

3.2 Dramaturgie pořadů

Ptáme-li se, jakým způsobem přistupuje umělec k výběru a zpracování nového tématu, dostane se nám následující odpovědi: „*Na začátku je otázka: Proč chci před publikum předstoupit? Co chci dnešnímu publiku říct? To je výchozí bod mého uvažování a hledání textu.*“⁹⁰ Dramaturgie jeho pořadů se tedy vždy řídí úvahou, co bychom právě dnes potřebovali slyšet.

Každý jeho pořad je zhruba padesátiminutový, ovšem napsat text pro takto časově ohraničený formát není zdaleka tak jednoduché, jak by se na první pohled mohlo zdát. Důležitý je výběr textu. „*Vyhledávám ta témata, která mají co říci svou aktuálností a potřebností. Pak rok velkého soustředění na napsání scénáře, tři měsíce na autorskou hudbu a nakonec se to naučit zpaměti – přísně každý den něco, také zhruba tři měsíce. Nikdy texty divákovi nečtu.*“⁹¹

V současné době je situace jiná, než vyplývá z jeho řeči ve výše uvedených řádcích. Od roku 2012 Miroslav Gabriel Částek svá vystoupení prezentuje výhradně formou *dramatického čtení*. Jeho přáním je určitý okruh pořadů uvádět v repríze (např. *Dopis pro Tebe*, *Citadela*, *Rady zkušeného ďábla*, *Rozbít led* aj.) a přinášet lidem svými pořady radost, naději, povzbuzení.⁹²

Zatím posledním tématem, který Částek společně se svojí ženou Janou Hlaváčkovou zpracoval, se stal pořad *Rozbít led*. Zdá se, že toto byl poslední dílek mozaiky, který zapadl do celkového obrazu jeho dramaturgie. Nová témata v nynější době cíleně nevyhledává, jak sám podotýká – dospěl k názoru, že všechny oblasti, které ve svém nitru nosil a jimž se chtěl věnovat, již ztvárnil. Přesto se nebrání inspirativním výzvám a případným námětům na další pořady, jako tomu bylo u toho nejnovějšího s názvem *Skřítek v láhvi* podle povídky Roberta Louise Stevensona. Ten byl po intenzivních přípravách a zpracování hudebního doprovodu Pavlem Králem v premiéře uveden v říjnu 2014 v rámci pořadů z cyklu *Podvečery slova*.

⁹⁰ NIKL, I., Částek navštívil Klatovy, in *Týdeník Klatovska*, 1. března 2006, s. 6.

⁹¹ Srov. KOHOUTOVÁ, V., One man show z Brna: M. G. Částek, in *Nový domov, čtrnáctideník Čechů a Slováků*, 16. dubna 2005, s. 9.

⁹² Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 12.

3.3 Dramatická tvorba

K tomu, abychom hercovu duchovní činnost zmapovali opravdu důsledně, je na místě snaha o popis jednotlivých pořadů, zaznamenání případných rekvizit a použitých divadelních prvků. Náš zájem zaměříme také na autora či skladatele hudebního doprovodu, který měl tuto část programu na starost. Zmíníme se rovněž o pohnutkách, které protagonistu inspirovaly k volbě daného tématu.

Po Velkém pátku (1989)

Bylo to ještě v Divadélku Na hradbách, když se svojí ženou Janou nastudoval monology a scény z díla Ernesta Brylla *Večeřadlo*. Tato divadelní hra nesla název *Po Velkém pátku*.⁹³ Výpravy tohoto kusu se ujal Petr Dosoudil pod režijním vedením Zoji Mikotové. Hudbu k tomuto celku zkomponoval Daniel Forró.⁹⁴ V tomto pořadu měla svůj sólový part i Jana Hlaváčková v roli Marie Magdalény.

S tímto přestavením herec Částek poprvé hostoval v dříve jmenovaném tišnovském kostele a od té doby se soustavně věnuje tomuto druhu umění.

Popelka nazaretská (1991)

Pater Josef Šindar tenkrát inspiroval Částka k četbě poezie z tvorby básníka, dramatika a překladatele Václava Renče *Popelka nazaretská*. Tato výsostně radostná píseň je holdem Panně Marii, královně matek i andělů, ale též každé ženě a matce, kráčející v jejích stopách. Báseň zachycuje Mariin příběh od jejího narození, přes ctnostné mládí, andělské zvěstování o narození Božího syna, zasnoubení s Josefem, Ježíšovým narozením, vykupitelským posláním Ježíše Krista až k jejímu

⁹³ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 1.

⁹⁴ Daniel Forró, vlastním jménem Karel Horký, narozen 19. února 1958 v Jihlavě, je český hudební skladatel, klávesista, klavírista a pedagog. Na brněnské konzervatoři vystudoval v roce 1979 hru na flétnu, varhany a kompozici. Vystupoval s hudebními skupinami Progres 2, Bronz a Forrotronics. V r. 2003 se z Brna přestěhoval do Japonska, zde žije se svojí japonskou manželkou Chieko a dvěma dětmi ve městě Kakamigahara, v prefektuře Gifu. Nadále koncertuje a skládá hudbu. Jako hostující profesor působí na univerzitě v prefektuře Aiči.

žalu trpící matky a její smrti. O hudební doprovod k tomu dílu se postaral skladatel Zdeněk Pololáník,⁹⁵ výtvarné spolupráce se ujal Petr Dosoudil.

V této hře vynikl také Částkův přirozeně zpěvný hlas a důležitou součástí vystoupení byl i kostým – hábit, na němž byly našité dva pruhy, jeden červený, znázorňující Krista, a druhý byl modrý – ten zase symbolizoval Marii.

Napřed je třeba unést kříž (1992)

Křížovou cestu Paula Claudela mistrně přeložil Ivan Slavík. Částkovi se tento kus zalíbil natolik, že ve spolupráci se Zdeňkem Pololáníkem vytvořil meditaci na tuto křížovou cestu a v průběhu vystoupení též zpíval. Nedílnou součástí tohoto rozjímání byla i rekvizita – dlouhé, krvavě červené roucho znázorňující Kristovu flagelaci, jeho klesání pod tíhou kříže, ukřižování, sejmutí Ježíšova těla z kříže a něžné uložení do hrobu.

Jsme zde pro ty druhé (1992)

Tento pořad byl více vyprávěný, než hraný. Nebyl opatřen žádným hudebním doprovodem, ani umělcovým zpěvem, ve srovnání s jinými pořady nebyl ani tak často reprízovaný. Autor tímto pořadem vyjádřil humanistické vyznání lékaře Alberta Schweitzera o tom, jak zakládal nemocnici v Lambaréné, v Africe.⁹⁶

Na konci cesty stojí Bůh (1993)

Norbert Badal se postaral o výběr hlubokých myšlenek a úvah z filosoficko-autobiografického spisu sv. Augustina s názvem Vyznání. Je svědectvím zápasu o víru v Boha. Autorská hudba k pořadu je z pera Františka Gregora Emmerta⁹⁷

⁹⁵ Zdeněk Pololáník, český hudební skladatel, varhaník a pedagog, narozen 25. října 1935 v Brně, nyní žije se svojí rodinou v Ostrovačicích u Brna. Již v době studií na brněnské konzervatoři a JAMU projevil mimořádný skladatelský talent. Patří k plodným autorům a jeho tvorba je mnohostranná a nesmírně rozsáhlá. Je dlouholetým spolupracovníkem M. G. Částka.

⁹⁶ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 2.

⁹⁷ František Gregor Emmert se narodil 19. května 1940 v Dvojhradí Dubá v Krušných horách, hudební skladatel, autor divadelní i televizní scénické hudby. V letech 1975-2012 byl pedagogem kompozice na brněnské JAMU, v tomto oboru patří k nejúspěšnějším. V r. 1991 byl habilitován na docenta a v r. 2006

a Částek v závěru programu zpívá píseň Blíž k tobě, Bože můj. Z divadelních prvků zde použil jen šedivý hábit.

Bůh je láska (1994)

Herec toužil zpracovat evangelium, s nímž by oslovil posluchače. A tak vznikl recitál z evangelia sv. Jana o životě Ježíše Krista, který „k vlastním přišel, ale vlastní ho nepřijali,“ (srov. Jn 1,11) s hudbou Zdeňka Pololáníka. Tato radostná zvěst byla zároveň hereckým ztvárněním, k němuž bylo zapotřebí černého plátna, na kterém byla znázorněna bílá tvář Kristova.⁹⁸ Střídavým spouštěním a pozvedáním Kristova obrazu byl naznačen dialog, resp. přímá řeč Spasitele, když byl obraz pozvednut a evangelisty, jakmile byl obraz spuštěn dolů.

Císařův mim (1994)

Toto dílo Václava Renče se herci dlouhou dobu líbilo a nějaký čas o něm přemýšlel. Dramatická zpověď antického herce přináší dialog mezi mimem a císařem Diokleciánem. Text je podbarven hudbou Zdeňka Pololáníka, ve hře Miroslav Gabriel Částek také zpívá. Herec zde mistrně využívá divadelních prvků, kdy kromě šedého kostýmu používá výrazného líčení – masky mima.

Hořká blahoslavenství (1995)

Ke zpracování tohoto titulu přivedl Částka otec Pavel Uhřík. Pořad byl uveden v rámci večera poezie P. Jana Jiřího Víchy, OFM Cap., který je zároveň autorem tohoto díla. Mottem jeho poezie je: Jen láska utáhne pluh kříže. Hudebního aranžmá se opět zhostil Zdeněk Pololáník a taktéž herec Částek v něm měl své pěvecké vystoupení. Ani toto zpracování se však nedočkalo mnoha opakování.

jmenován profesorem JAMU. Skladatelsky se prosadil zejména v oblasti symfonické, komorní a vokální hudby, postupně v jeho tvorbě zcela převážila duchovní inspirace katolickou vírou.

⁹⁸ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 3.

Spor duše s tělem (1995)

Středověký anonym, který přebásnil Josef Suchý, zapůsobil i na kardinála Miloslava Vlka. Když pak Částek slyšel v rozhlase rozhovor tehdejšího arcibiskupa pražského⁹⁹ a jeho nadšení tímto kusem, snažil se jej získat. Novodobá úprava tohoto anonemu popisuje zápas dobrých a zlých sil v každém z nás ve světle posledního soudu. Duše se hádá s tělem a obviňuje ho, že tělo má na svědomí lidské hříchy a tím ji zbavuje cesty do ráje. I k tomuto zpracování zkomponoval hudbu Zdeněk Pololáník a M. G. Částek v něm měl svůj pěvecký výstup. Podstatnou roli v této adaptaci hrál černo-bílý plášť. Hra s tímto symbolem představovala onen spor mezi duší – bílou stranou pláště a tělem – černou stranou oděvu.

Pražská legenda (1995)

K výběru tohoto tématu inspiroval Částka znovu pater Pavel Uhřík. Blížilo se totiž výročí stržení Mariánského sloupu v Praze a básník Václav Renč měl o tomto činu napsanu baladu. Hudební složky pořadu se ujal Zdeněk Pololáník a M. G. Částek v této malé scénické záležitosti opět zpívá. I zde sehrála velkou roli použitá rekvizita – kříž jako náznak sloupu a přes něj přehozená modrá látka. Její sejmutí pak představovalo stržení Mariánského sloupu.¹⁰⁰

Až doposud se v Částkových hrách objevovaly divadelní prvky – kostým, rekvizita nebo líčení. Od počátku svých vystoupení, ale i nadále, oblékal herec k prezentaci svých pořadů černé kalhoty a černou halenu či košili, které tvořily základ jeho hereckého oděvu.

Citadela (1997)

Citadela – nedokončené dílo francouzského spisovatele, na němž pracoval od r. 1936 do tragického průzkumného letu dne 31. července 1944, z něhož se již nevrátil.¹⁰¹

⁹⁹ Srov. MAZÁČ, T., Císařův mim s očima obrácenýma k Bohu, in *Katolický týdeník*, 26. listopadu 1995, s. 1.

¹⁰⁰ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 4.

¹⁰¹ Srov. CHOBOTOVÁ, D., Exupéryho Citadela uvede v malém divadle M. Částek, in *Táborský deník*, 5. května 1998, s. 12.

Ve svém díle autor odhaluje smysl věcí, světa a života, jak k němu dospěl cestou osobního prožívání bolesti, lásky a víry. Kniha Antoina de Saint-Exupéryho herce velmi oslovila a měl jasno v tom, že tento materiál chce zpracovat. Velkou měrou mu v tom pomáhala jeho žena Jana. Tuto meditaci o smyslu života hudebně doprovodil Zdeněk Pololáník a kromě svého přednesu v ní mistr též zpívá. Kostým je velmi jednoduchý – mimo základ tvořící černé kalhoty a halenu využívá jutový hábit.

Muž, který sázel stromy (1998)

Československá televize Praha uváděla kanadský film podle příběhu Jeana Giona a Miroslav Gabriel Částek k němu namluvil komentář. Podle stejnojmenné knihy pak umělec vytvořil předlohu ke svému pořadu – alegorickému příběhu o člověku, který sázel naději a sklízel štěstí. Hudbu pro tento pořad zkomponoval Leoš Kuba.¹⁰²

Dokonalá svoboda (1999)

Autorka knihy Maria Calasanz Ziescheová popsala příběh Heřmana z Althausenu, který už jako malý chlapec prodělal dětskou obrnu a na následky nemoci ochrnul. Byl de facto odkázán na pomoc druhých. Později se stal mnichem slavného kláštera v Reichenau u Bodamského jezera. Jeho krédem bylo: Směřuji k Bohu a Bůh je láska. Heřman ukazuje i dnešnímu člověku, jak najít odpověď na otázku po smyslu bytí a utrpení, které vstupuje do každého lidského života. Autorem hudby pro tento Částkův pořad byl Pololáníkův zeť Leoš Kuba. Částek zde používal žlutý pruh látky a rozsochatou větev¹⁰³ – když na ni herec zavěsil své ruce, připomínal mrzáka, podobně jako mnich Heřman.

¹⁰² Mgr. Leoš Kuba, narozen r. 1967 v Kyjově. Na ZUŠ ve Střelicích u Brna studoval hru na klavír, poté i v Zastávce u Brna, kde v r. 1985 maturoval. Na základě nahrávek obdržel stipendium na světoznámé Berklee College of Music v Bostonu. Vystudoval JAMU v Brně. Jeho tvorba se vyznačuje hravou melodickou invencí, svěžími rytmy a bohatou harmonií. Své divadelní kreace si sám aranžuje a instrumentuje. V současnosti je činný jako skladatel, klavírista, kapelník a pedagog.

¹⁰³ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 6.

Stařec a moře (2000)

Zdramatizovaný příběh Ernesta Millera Hemingwaye je zamyšlením nad alegorií celoživotního zápasu s tvrdým lidským osudem. Nadčasový příběh, kde člověk čelí sám přírodním živlům. Starý rybář na Kubě, Santiago, se vydává na moře bez chlapce Manolína, jemuž otec zakáže Santiaga doprovázet, jelikož se starci v poslední době nedaří. Santiago chytí velkou rybu, ale ta jej nakonec zatáhne na moře, kde ji sice rybář přemůže, nicméně nakonec z ryby nechají žraloci jen velikou kostru a chudému starci se stěží podaří zachránit holý život. K Hemingwayovu podobenství o sisyfófském zápase rybáře s přírodou se o hudební doprovod postaral Leoš Kuba. Částek v této hře také zpíval a jako rekvizitu využíval zábradlí, jež připomínalo zábradlí na loďce.

Monsignore Quijote (2001)

K dramtizaci příběhu Grahama Greena přivedla Částka zkušenost získaná během desetiletého cestování po různých farnostech, kde se setkával s mnohými duchovními a s těmi si povídal o problémech, na něž ve své službě narážejí. To ho přivedlo na myšlenku vyhledat a zpracovat příběh o knězi. V české literatuře však takový nenašel, ale rozpomněl se na román Monsignore Quijote, který za totality slýchával z Hlasu Ameriky. Jedná se o příběh přemýšlivého kněze a jeho ideologického protivníka, přesvědčeného španělského komunisty Sancha, aniž by jednoho před druhým upřednostňoval či degradoval. Postupem času mezi postavami vzniká vztah, který vrcholí tím, že Monsignore Quijote podává Sanchovi hostii. To je výmluvné gesto přijetí. Kněz i komunistka v příběhu řeší své pochybnosti o víře a o životě. Je to tak trochu příběh samotného Greena, který je konvertujícím katolíkem.

Skvěle vybraná muzika vynikajícího španělského kytaristy Paca de Lucíi¹⁰⁴ celý příběh jen podtrhuje. Tato záležitost nepotřebovala dalších doplňujících prvků.

¹⁰⁴ Paco de Lucía, rodným jménem Francisco Sánchez Gómez, narozen 21. prosince 1947, byl fenomenální španělský kytarový virtuóz a hudební skladatel, mnohými odborníky považovaný za nejlepšího interpreta tanečního a kulturního stylu flamenco. Na kytaru hrál od pěti let, profesionálem se pak na otcův popud stal již v jedenácti letech. Byl držitel několika čestných doktorátů na prestižních hudebních univerzitách. Zemřel 25. února 2014 na infarkt, v Mexiku.

Cesta k pokoji (2002)

Knihu Tomáše Kempenského *Následování Krista* sám interpret četl. Odtud také vzešel nápad vybrat a upravit obsah tohoto díla. Jde o poutavé rozjímání o tom, jak v životě člověka hledat Boha a napodobovat Ježíše Krista, a tak dojít k pravému štěstí. Myšlenky varující před pýchou a bláhovým sebevědomím, doporučující skromnost a pokoru, naplňují člověka duchem lásky k Bohu. I tento kus byl obohacen o Částkův zpěv a kompozice hudby se ujal Leoš Kuba. Tento pořad byl zároveň prvním v řadě později čtených představení.

Poutník / Polní tráva (2003)

M. G. Částek chtěl blíže uchopit téma fungující rodiny. Předlohou mu byla sbírka prozaika, esejisty a překladatele Jana Čepa nadepsaná *Polní tráva*.¹⁰⁵ Vypráví o lidech, kterým nová doba vzala životní jistoty (jde o jakousi bilanci jednoho života). Toto slovo bylo doprovázeno hudbou Leoše Kuby, herec v tomto pořadu zpíval a celý text přednášel z paměti.

Moc a sláva (2004)

Dílo anglického spisovatele Grahama Greena, v němž zpracovává odpovědi na otázky víry a smyslu života. Vrcholný román světového autora se odehrává v Mexiku ve 40. letech a osou díla je konflikt katolické církve se světskou mocí. Symbolicky je ztělesněn zápasem kněze, vydaného napospas nejružnějšímu strádání a neustále prchajícího před zákonem, s poručíkem milice, který představuje státní moc. Kněz, který se mnohokrát dopouští omylů a často pochybující o svém poslání, se nakonec projeví jako morálně i lidsky pevnější než poručík, zpočátku neochvějně přesvědčený o své pravdě. Sice svůj zápas vyhrává, ale jeho úspěch zdaleka neznamena konečné vítězství. Skladby Johanna Sebastiana Bacha pro tento pořad vybral Martin Dohnal¹⁰⁶ a k textu, který herec přednášel z paměti, již nevyužíval

¹⁰⁵ Srov. NIKL, I., Poutník Miroslava Částka, in *Klatovský deník*, 27. srpna 2003, s. 10.

¹⁰⁶ Martin Dohnal je filozof, hudební skladatel, herec, dramaturg, komentátor i moderátor. Narodil se 24. října 1959 v Brně. Od raného dětství jej přitahovalo divadlo. Na klavír hrál od šesti let, komponovat začal už v sedmi letech. V r. 1983 založil se skupinou přátel rockovou skupinu Pro pocit jistoty, která je dnes hodnocena jako absolutní špička alternativní scény, a to nejen v českém kontextu. Od r. 1984 se začíná

žádných dalších efektů, přičemž si vystačil s minimem gest.¹⁰⁷ Kostým tradičně tvořily černé kalhoty a halena téže barvy.

Proti Bohu se nehraje (2005)

Částeček se v tomto čteném pořadu opírá o tři díla: Deník venkovského faráře od Georgese Bernanose, dále pak Co je bez chvění, není pevné od Tomáše Halíka a do třetice Kejklíř Matky Boží od Anatola France¹⁰⁸ a hledá odpověď na otázku, zda je možné žít bez víry? Hudebně je představení podbarveno skladbami Dimitrije Šostakoviče, Morice Durufla, Antona Brucknera a Jeana Sibelia, které vybíral Martin Dohnal.

Vražda v katedrále (2006)

Částeček o této hře dlouho věděl, a když se o ní jednou zmínil před Martinem Dohnalem, ten jej překvapil skutečností, že mu ji právě nese ke zpracování. Vzniklo tak oratorium o posledních dnech Tomáše Becketa. Básnické drama Thomase Stearnse Eliota¹⁰⁹ zachycuje tragické dovršení rozporu canterburského arcibiskupa Tomáše Becketa, hájícího zásady církve proti moci královské, s králem Jindřichem II., který končí Becketovou mučednickou smrtí v katedrále v Canterbury 29. prosince roku 1170. Hudebního zpracování se ujal Josef Fojta,¹¹⁰ zazní zde i Částkův zpěv a neméně důležitou funkci má i červeno-černý plášť. Umělec využívá hry barev a pořad nastudoval z paměti.

intenzivně věnovat divadlu, v r. 1990 se stává posluchačem skladby na JAMU u prof. Aloise Piňose. Jako autor se programově věnuje symfonické hudbě, píše skladby pro varhany, je jedním z nejžádanějších autorů scénické hudby.

¹⁰⁷ Srov. ŠVANDA, M., Moc a sláva u Kapucínů, in *KAM v Brně*, 2004, č. 12, s. 12.

¹⁰⁸ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 8.

¹⁰⁹ Srov. KOTRMANOVÁ, L., Umění je jedna z cest k Bohu, in *Naše rodina*, 2006, č. 49, s. 12.

¹¹⁰ Mgr. Josef Fojta – zpěvák, hudebník, korepetitor, multiinstrumentalista, narozen v r.1973 v Kunovicích. V letech 1987-1993 studoval Konzervatoř Brno a v letech 1993-1998 brněnskou JAMU. Je uměleckým vedoucím komorního sboru Anima Una, který se zabývá současnou duchovní hudební tvorbou. Věnuje se aranžování a kompozici scénické hudby, a to jak filmové, tak i divadelní a rozhlasové. Od r. 1994 úzce spolupracuje s Jiřím Pavlicou a je stálým hostem souboru Hradišťan. Od r. 1997 je také spolupracovníkem křesťanské rozhlasové stanice Proglas. Založil hudební nakladatelství a vydavatelství Anima Art.

Boží domácnost se musí uklízet (2007)

Impuls pro práci na tomto představení dostal Částek od jednoho kněze, kterého velmi oslovila kniha Bruce Marshalla – Plná slávy. Jde o příběh skotského kněze, který je historicky zasazen do období dvou světových válek. Pořad byl čtený a hudbu znovu vybíral Martin Dohnal.

Od roku 2008 se Částek věnuje převážně věcem meditativním.

Každý své břímě (2008)

Příběh z pera Františka Křeliny zpracoval Částek na přání biskupa Dominika Duky. Podobenství o dobru a zlu: pocta poslednímu lidickému faráři P. Josefu Štemberkovi, zastřelenému gestapem v roce 1942. Bylo mu 73 let. Se svými věrnými „ovečkami“ vydržel až do konce svého života s modlitbou na rtech a nepřijal ani gestapem nabízenou milost.

Hudbu s nesmírným citem vybíral Martin Dohnal. Černá halena a kalhoty opět tvoří jednoduchý kostým pro tento pořad.

Rady zkušeného ďábla (2008)

Knihu napsal jeden z nejúspěšnějších spisovatelů moderní britské historie Clive Staples Lewis. Částek ji znal a s jistotou věděl, že to bude další z témat, které chce zpracovat.¹¹¹

Hlavní postavou příběhu je zkušený ďábelník, který formou dopisů a instrukcí radí elévovi v pokusitelském úřadu. Společnými silami se snaží zničit život konkrétního člověka. Lewis bravurně vystihl to, s čím se každý z nás ve svém životě denně setkává: pohrdání druhými, pokrytectví, zákonictví, pocit výjimečnosti, pocit mimořádné svatosti, propady do depresí, skepse a pochybnosti. Hudební podkres měl na starost skladatel Martin Dohnal. I v tomto případě se jedná o čtený projev bez dalších prvků, základem zůstává černý oděv.

¹¹¹ Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 10.

Je víra jen pro kostel? (2010)

Mons. Dušan Hladík inspiroval Miroslava Gabriela Částka k vytvoření pořadu o P. MUDr. Ladislavu Kubíčkově, na základě jehož poznámek z exercicií byl vytvořen scénář tohoto čteného programu. Skladby vybral a sestavil Martin Dohnal. Částek zůstal věrný svému kostýmu.

Plody zla (2010)

Za Miroslavem Čátkem přišel se svojí knihou prof. Petr Piřha a oslovil jej s tím, zda-li by se neujal práce na tomto díle. Prof. Piřha pak vybral i hudbu ke zmíněnému pořadu. Ten je souborem čtených příběhů dnešních lidí a svědčí o naší uspěchané době a jejím odrazu v jejich charakteru.

Dopis pro Tebe (2011)

Herec Částek dlouho koketoval s myšlenkou udělat pořad o tom, jak spolu rozmlouvají děda s vnukem. Sám přiznává, že kniha *Dopisy Samovi* amerického autora Daniel Gottlieba mu byla „seslána shůry“. Tip na ni dostal od svého kolegy a známého Miloše Kročila, který jednou seděl v čekárně u lékaře a se zájmem koukal přes rameno jisté paní, která právě tuto knihu četla.¹¹² Kročil ji poté přečetl jedním dechem a ihned s ní oslovil Částka.

Pozoruhodná kolekce dvaatřiceti důvěrných a citem nabitých dopisů, které Dan Gottlieb napsal svému vnukovi Samovi v naději, že si je Sam jednoho dne dokáže přečíst a jejich prostřednictvím tak svého dědečka pozná. Daniel Gottlieb je od autonehody, která ho před více než pětadvaceti lety málem stála život, ochrnutý od krku dolů. Jeho vnukovi Samovi byla ve věku čtrnácti měsíců diagnostikována pervazivní vývojová porucha, tj. závažná forma autismu. Výběr z této knihy pak dal vzniknout pořadu nazvanému *Dopis pro Tebe*. Hudbu k němu citlivě a s jímavostí složil Pavel Král.¹¹³

¹¹² Srov. ČÁSTEK, M. G., *Struktura a popis nastudovaných her*, s. 11.

¹¹³ Pavel Král, narozen 22. května 1968 ve Šlapanicích u Brna. Ještě v době studií na SPŠ elektrotechnické v Brně byl členem pěveckého souboru interpretujícího staroslověnské liturgické zpěvy. Hudba je jeho koníčkem od mládí. Je vynikajícím kytaristou, mistrem zvuku, počítačovým expertem, obchodním ředitelem soukromé firmy a v neposlední řadě také více než 25 let vedoucím schol nejdříve ve farnosti Šlapanice, poté v Telnici. Intenzivně spolupracuje s M. G. Čátkem, křesťanskou hudební skupinou *Martinova prázdná kapsa*

Rozbít led (2013)

V poslední době M. G. Částek uvažoval nad tématem, které by mohl svým posluchačům ještě nabídnout a které by je mohlo zaujmout. S inspirací přišel Martin Dohnal. Z knihy Alexandra Vladimiroviče Meně, jednoho z nejvýznamnějších představitelů ruského pravoslaví 20. století, pak Částkova manželka Jana Hlaváčková vybrala a sestavila pořad plný odpovědí a pohledů na aktuální otázky, které si klade dnešní člověk. Naprosto dokonalou harmonii mezi čteným slovem a hudebním pojetím pak dotváří směsice skladeb rozličných autorů, které brilantně vybral Martin Dohnal.

a věnuje se práci v nahrávacím studiu. V počátečních letech vysílání radia Proglas se podílel i na spolupráci s touto křesťanskou rozhlasovou stanicí.

Závěr

Cílem práce *Pastoračně-evangelizační působení herce Miroslava Gabriela Částka* bylo zpracovat autobiografii, zmapovat a vyhodnotit jeho působení a též charakterizovat specifika jeho práce.

Kapitola 1 *Pastorace a evangelizace v životě církve* vysvětluje význam těchto pojmů z pohledu historie až do současnosti. Ukázala, že cílem a prioritním úkolem současné pastorace a evangelizace je dávat radost a naději, předávat duchovní hodnoty, vydávat svědectví o Bohu. Pokud chceme naplňovat pastorační úkoly církve, musíme mít na paměti, že se bude vždy jednat o hlásání evangelia, slavení a službu lásky ve společenství. Kapitola ve zvýšené míře věnovala pozornost oblasti kultury jako nedílné součásti a jedné z forem evangelizace. M. G. Částek vystihl tuto propojenost evangelizace a kultury a vyjádřil ji svým specifickým způsobem. Našel osobitý způsob, jak toto integrální napojení prezentovat a na něm stavět.

Kapitola 2 *Osobnost herce Miroslava Gabriela Částka* mapuje životopisné údaje tohoto umělce od narození, přes studentská léta až po divadelní angažmá, které vrcholí vyústěním jeho praxe v divadlo jednoho herce a počátek Částkovy duchovní cesty. M. G. Částek prožil od narození v roce 1937 do počátku roku 1990 více než padesát let v komunistickém Československu. Jeho osobnost od mládí formovalo především domácí prostředí, v němž byl veden k úctě k bližnímu a k hodnotám vycházejícím ze základů křesťanské víry. Proces zrání a formace se tříbil a upevňoval od dob studií přes první angažmá v divadle, až dospěl do stadia konečného rozhodnutí se pro činnost vynikající specifickou formou projevu, a tou je divadlo jednoho herce. Po listopadu 1989 nastala doba hledání nových cest a forem evangelizace. Nových možností, které tato doba přinesla, využil Částek, jenž svým působením ukázal, že kultura a evangelizace jsou velmi úzce propojeny a chopil se příležitosti oslovit svým uměním posluchače z řad věřících, nevěřících i těch teprve hledajících. Vsadil přitom na jedinečný způsob ztvárnění svých pořadů, který se do té doby na scéně neobjevil. Interpret se této činnosti vědomě a programově věnuje od počátku roku 1990, tedy po *sametové revoluci*. Další část této kapitoly pohlíží také na stěžejní místa Částkovy pastoračně-evangelizační praxe, mezi něž patří 12 let trvající spolupráce s řádem kapucínů v Brně, účast na festivalu TRES ARTES a misijní cesty do USA. Kapitola se rovněž dotýká problémů, které zapříčinily ukončení jeho aktivní činnosti. Těmi se staly ztráta podpory a pozice pastoračního asistenta a také značný pokles zájmu o jeho vystoupení. V závěru této kapitoly

nahlížíme na jeho nynější působení, které se transformovalo do nové podoby pořadů prezentovaných formou dramatického čtení.

Kapitola 3 *Částkovo pastoračně-evangelizační působení v umělecké tvorbě* nás seznamuje s hlavními atributy hercova uměleckého projevu, k nimž se řadí strhující přednes a mimika, minimum kostýmů, dekorací a rekvizit. Jeho práce je specifická tím, že všechny postavy děje ztvárňuje sám, délka většiny pořadů nepřesahuje jednu hodinu. Jedinečným specifikem jsou také místa, v nichž umělec vystupuje – jsou to převážně kostely či jiné chrámové prostory. Důležitou částí této kapitoly je ucelený a systematicky řazený přehled hercovy dramatické tvorby, v němž vynikají zvláště tituly *Popelka nazaretská*, *Citadela*, *Rady zkušeného ďábla* a *Dopis pro Tebe*. Přínos této kapitoly spatřuji především v tom, že komplexně mapuje jednotlivé pořady v tom sledu, jak postupně vznikaly. Prokázalo se, že umělcovy pohnutky k výběru tématu nebyly vždy jednoznačné: někdy jej dané téma oslovilo přímo, jindy zpracoval námět doporučený, občas byl požádán konkrétní osobou o dramaturgické pojetí určitého příběhu. Nedílnou součástí dramaturgie Částkových pořadů je hudební složka, na které se podílejí např. Zdeněk Pololáník, Leoš Kuba, Martin Dohnal a Pavel Král.

Všechny uvedené argumenty potvrzují fakt, že tato bakalářská práce je skutečně prvním a doposud jediným zpracováním, které systematicky pojednává o pastoračně-evangelizačním působení Miroslava Gabriela Částka. Abychom získali celkový pohled na Částkovu uměleckou dráhu, musela by tato práce obsahovat i fakta o jeho činnosti divadelní, která předcházela jeho evangelizačnímu působení. Toto téma ale překračuje cíle naší práce, proto jsme se mu nevěnovali. Zasloužilo by další a rozvinutější zpracování, což může být podnětem do budoucna.

Přestože toto dílo zaznamenává takřka všechny Částkovy pořady uvedené po roce 1989 do současnosti, nerozvíjí jeho způsob práce se zdrojovým materiálem. Nedostatečně popisuje výběr knih a autorů, kteří Částka inspirovali. Bylo by vhodné a žádoucí proniknout do způsobu a formy interpretace jednotlivých titulů, zjistit klíč, podle kterého danou knihu či příběh zpracovával, jakým směrem se při výběru tématu vydával: zda se od začátku držel hlavní linie nebo ji ctil pouze okrajově, či naopak rozvedl jen výseč z několika kapitol. Taktéž nedává odpověď na případnou otázku, která se nabízí: co má ten který příběh sdělit, jinými slovy: kerygmatická analýza Částkovy tvorby zůstává úkolem, kterému se bude nutno v budoucnu věnovat.

Další oblastí, která by zasluhovala větší pozornost, je technická a manažerská stránka zabezpečení Částkovy produkce či možné formy propagace.

V neposlední řadě by bylo třeba vyhodnotit skutečnost, že mnohdy význam celého představení a jeho evangelizační dopad doplňují společné besedy s umělcem. Při nich totiž dochází ke vzájemnému a spontánnímu dialogu s posluchači a ten je pak jedinečnou příležitostí k podání osobního svědectví víry.

Výše uvedené skutečnosti prokazují, že tuto práci lze považovat za přínosnou konkrétně pro oblast pastorační a evangelizační v dnešní společnosti. Potvrdilo se v ní, že umění a kultura neodmyslitelně patří mezi hlavní úkoly církve, protože i v nynější době mají stále na co navazovat a mohou být ukazateli na cestě k Bohu. Tato práce vzdává hold originální a ve svém oboru jedinečné osobnosti, kterou Miroslav Gabriel Částek bezesporu je. Kéž se mu jednou dostane odměny v nebeském Jeruzalémě (srov. Zj 21,2), v němž bude přivítán slovy: „Služebníku dobrý a věrný, vejdi a raduj se u svého Pána“ (srov. Mt 25,21).

Anotace

Příjmení a jméno: NOVOTŇÁKOVÁ, Jaroslava

Instituce: Katedra pastorální a spirituální teologie CMTF UP v Olomouci

Název bakalářské práce: *Pastoračně-evangelizační působení
herce Miroslava Gabriela Částka*

Vedoucí: PhDr. ThLic. Ing. Jaroslav Filka

Počet stran: 72

Počet příloh: 11

Počet titulů bibliografie: 41

Počet jiných zdrojů: 5

Klíčová slova: evangelizace
Částek Miroslav Gabriel
divadlo jednoho herce
dramatická tvorba
kultura
laik v církvi
pastorace

Bakalářská práce charakterizuje osobnost herce Miroslava Gabriela Částka a mapuje jeho uměleckou tvorbu v kontextu výzev II. vatikánského koncilu a pastoračně-evangelizačních potřeb církve v současnosti. Vyhodnocuje umělcovo působení v letech 1990 až 2014, charakterizuje specifika Částkovy práce, věnuje se jeho dramatické tvorbě nabízené formou divadla jednoho herce a systematicky analyzuje strukturu jednotlivých her. Svým obsahem chce podpořit tvrzení, že umění a kultura tak, jak ji ve své tvorbě a působení vystihl M. G. Částek, jsou jedněmi z cest k Bohu.

Bibliografie

Prameny

- ČÁSTEK, Miroslav G. *Analýza herecké činnosti od roku 1990 po současnost*. Autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 22. října 2013. 9 s. Depon. in : archiv autorky, Měnin.
- ČÁSTEK, Miroslav G. *Autobiografie*. Autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 27. srpna 2013. 6 s. Depon. in : archiv autorky, Měnin.
- ČÁSTEK, Miroslav G. *Struktura a popis nastudovaných her*. Autorizovaný přepis rozhovoru s M. G. Částkem ze dne 11. března 2014. 12 s. Depon. in : archiv autorky, Měnin.

Literatura

- AMBROS, Pavel. *Teologicky milovat církev*. 1. vyd. Velehrad : Refugium Velehrad-Roma, 2003. 460 s. ISBN 80-86715-11-6.
- BAJER, Pavel. Vrátil se tam, odkud vyšel. In *Katolický týdeník*, roč. 11, 30. července 2000, č. 31, s. 2. ISSN 0862-5557.
- ČECHOVÁ, Soňa. Herectví jako poslání. In *Mosty. Československý dvojtyždenník*, roč. 13, 31. srpna 2004, č. 18, s. 1-2.
- HECZKO, Bogdan. Česká misie v USA. In *Immaculata – Neposkvrněná*, roč. 14, 4/2005, č. 80, s. 20. ISSN 1210-5732.
- HECZKO, Bogdan. Miroslav Gabriel Částek a divadlo jednoho herce. In *Immaculata – Neposkvrněná*, roč. 13, 3/2004, č. 73, s. 12-15. ISSN 1210-5732.
- HLADÍK, Dušan. *Pastorační působení M. G. Částka v USA*. Zasláno elektronicky dne 15. března 2014. [cit. 2014-03-28]. Depon. in : archiv Dušana Hladíka, Chicago.
- CHMELÍK, Bohumil. Umenie ako jedna z ciest k Bohu. In *Viera a život : časopis pre kresťanskú orientáciu*, roč. 18, 2008, č. 4, s. 80-81.
- CHOBOTOVÁ, Dagmar. Exupéryho Citadelu uvede v malém divadle M. Částek. In *Táborský deník*, roč. 7, 5. května 1998, č. 104, s. 12. ISSN 1210-5031.
- JAGOŠOVÁ, Kateřina. S každou reprízou se hraný příběh stává stále více mým příběhem, říká herec Miroslav Částek. In *Slovácko*, 5. prosince 2000, č. 50, s. 8.

- JELÍNKOVÁ, Věra. Miroslav Částek : Mezi nebem a zemí. In *Zpravodaj městské části Brno-střed*, roč. 14, duben 2005, č. 4, s. 6-7.
- KOHOUTOVÁ, Věra. One man show z Brna : M. G. Částek. In *Nový domov, čtrnáctideník Čechů a Slováků*, 16. dubna 2005, s. 9. ISSN 0839-2668.
- KOTRMANOVÁ, Ludmila. Umění je jedna z cest k Bohu. In *Naše rodina*, roč. 38, 2006, č. 49, s. 12. ISSN 0323-2743.
- KRÁLOVÁ, Jitka. Rád bych za to všechno poděkoval. In *KAM v Brně*, roč. 48, 2004, č. 10, s. 5. ISSN 1211-5304.
- KROČIL, Miloš. *Umění vyprávět*. Studijní skripta divadelní fakulty JAMU v Brně, 2011. 44 s. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- MAREČEK, Petr. Greenův Quijote mi spadl shůry, míní herec. In *Hradecký kraj MF DNES*, 16. října 2001, s. D3.
- MARTINOVSKÝ, Michal. Částek se již třicet let věnuje divadlu jednoho herce. In *Brněnský den*, roč. 9, 25. ledna 1999, č. 20. s. nezj. ISSN 0862-7967. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- MAZÁČ, Tomáš. Císařův mim s očima obrácenýma k Bohu. In *Katolický týdeník*, roč. 6, 26. listopadu 1995, č. 48, s. 1,3. ISSN 0862-5557.
- NIKL, Ivan. Cesta k pokoji M. Částka. In *Klatovský deník*, roč. 13, 8. června 2004, č. 133, s. 12. ISSN 1210-6232.
- NIKL, Ivan. Částek navštívil Klatovy. In *Týdeník Klatovska*, roč. 16, 1. března 2006, č. 9, s. 6. ISSN 1211-0175.
- NIKL, Ivan. Poutník Miroslava Částka. In *Klatovský deník*, roč. 12, 27. srpna 2003, č. 200, s. 10. ISSN 1210-6232.
- OPATRNÝ, Aleš. *Cesty pastorage v pluralitní společnosti*. 1. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2006. 231 s. ISBN 80-7192-930-1.
- OPATRNÝ, Aleš. *Pastorage v postmoderní společnosti*. 1. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2001. 150 s. ISBN 80-7192-557-8.
- OPATRNÝ, Aleš. *Pastorační situace u nás*. 1. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996. 102 s. ISBN 80-7192-092-4.
- PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi : apoštolská exhortace o hlásání evangelia z 8. prosince 1975*. 1. vyd. Praha : Zvon, 1990. 75 s. ISBN 80-7113-026-5.
- POSPÍCHAL, Marek. *Divadlo jednoho herce*. Diplomová práce obhájená na JAMU v Brně, 2006. 57 s. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- PROCHÁZKA, Jan. Dávat divákům naději je velký dar. In *Táborský deník*, roč. 9, 3. června 2000, č. 126, s. 11. ISSN 1210-5031.

- PTÁČEK, Ondřej. Monsignor Quijot na jevišti. In *Katolický týdeník*, roč. 12, 16. prosince 2001, č. 50, s. 8. ISSN 0862-5557.
- SEDLÁK, Jiří. Miroslav Částek hraje třicet let. In *Moravské noviny Rovnost*, roč. 8, 9. května 1998, č. 107, s. 10. ISSN 0862-7967.
- SKORKOVSKÁ, Jitka. Kdo hledá, nalézá a dostává. In *Moravské noviny Rovnost*, roč. 6, 13. července 1996, č. 162, s. 2. ISSN 0862-7967.
- SOMEŠ, Jaroslav. Osamělý poutník na cestách slova. In *Katolický týdeník*, roč. 48, 30. března 1997, č. 13, s. 12. ISSN 0862-5557.
- STÁRKOVÁ, Miroslava. *Divadlo jednoho herce – Miroslav Částek*. Studijní skripta pro III. roč. oboru Čj – Vv. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého, Olomouc, 1978. 28 s. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- STÁTNÍ DIVADLO V BRNĚ. Miroslav Částek. In *Postavy brněnského jeviště II (1884-1989): Příloha divadelního listu PROGRAM Státního divadla v Brně v letech 1985-1989*. 1. vyd. Brno : Státní divadlo v Brně, 1989. 794 s., s. 708-713.
- SZYMANSKÁ, Olga. Prostor pro víru. In *Psalterium, zpravodaj pro duchovní hudbu*, roč. 1, 14. prosince 2007, č. 6, s. 13-14. ISSN 1802-2774.
- ŠVANDA, Michal. Moc a sláva u kapucínů. In *KAM v Brně*, roč. 10, 2004, č. 12, s. 11-12.
- TRES ARTES 2008. In *Milevský zpravodaj*, roč. 16, 2008, č. 8, s. 12. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- UJČÍKOVÁ, Míla. Brněnský herec Miroslav Částek. In *Pastýř třebičského vikariátu*, roč. 3, březen 1995, s. 24. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- VUKSTOVÁ, Eliška. *Divadlo jednoho herce*. Diplomová práce obhájená na JAMU v Brně, 1982. 29 s. Depon. in : archiv M. G. Částka, Brno.
- ZÁVODSKÝ, Vít. Částkovo herectví ve službě víry. In *Svobodné slovo*, 25. března 1997, s. nezj.

Jiné zdroje

- DIVADLO VIOLA. *Historie* [online]. Aktualiz. 2010-05-25 [cit. 2013-09-01]. Dostupné na : <<http://www.divadloviola.cz/index.php?p=txt&ID=2>>.
- NÁRODNÍ DIVADLO BRNO. *Divadélko Na hradbách* [online]. Aktualiz. 1991-04-30 [cit. 2013-09-01]. Dostupné na : <http://www.ndbrno.cz/photo_full/divadelko-na-hradbach?lang=1>.

TISKOVÉ STŘEDISKO ČBK. *Tres Artes – festival duchovní a dramatické hudby* [online]. Aktualiz. 2013-09-30 [cit. 2014-03-28]. Dostupné na : <<http://tisk.cirkev.cz/akce/ostatni/tres-artes-festival-duchovni-a-dramaticke-hudby/>>.

TISKOVÉ STŘEDISKO ČBK. *V Hradci Králové se chystá 2. ročník Týdne vzájemného poznání a porozumění.* [online] Vlož. 2009-05-15 [cit. 2014-03-28]. Dostupné na : <<http://tisk.cirkev.cz/z-domova/v-hradci-kralove-se-chysta-2-rocnik-tydne-vzajemneho-poznani-a-porozumeni/>>.

TISKOVÉ STŘEDISKO ČBK. *Závěrečné poselství biskupů ze synody v Římě.* [online] Vlož. 2012-11-12 [cit. 2014-05-05]. Dostupné na : <<http://tisk.cirkev.cz/ze-zahranici/zaverecne-poselstvi-biskupu-ze-synody-v-rime/>>.

Seznam zkratk a šifer

Zkratky kolekcí a pramenů

AA	Apostolicam actuositatem
CIC	Codex Iuris Canonici (Kodex kanonického práva)
EN	Evangelii nuntiandi
KKC	Katechismus katolické církve

Ostatní zkratky

JAMU	Janáčkova akademie múzických umění
USA	Spojené státy americké
OP	Řád bratří kazatelů – dominikáni
OPraem.	Řád premonstrátských řeholních kanovníků - premonstráti
OFMCap.	Řád menších bratří kapucínů

Zkratky biblických knih převzaty z českého ekumenického překladu Písma svatého.

Seznam příloh

Příl. 1: Miroslav Částek v USA v roce 2004	56
Příl. 2: Miroslav Částek v USA v roce 2005	58
Příl. 3: Miroslav Částek v USA v roce 2006	59
Příl. 4: Miroslav Částek v USA v roce 2008	60
Příl. 5: Miroslav Částek v USA v roce 2009	63
Příl. 6: Festival TRES ARTES 2007/2008	65
Příl. 7: Nová evangelizace 2008	67
Příl. 8: Podvečery slova 2012-2014.....	68
Příl. 9: Rozbít led – premiéra 2013.....	70
Příl. 10: Barokní jezuitské dny 2013	71
Příl. 11: Barokní jezuitské dny 2014	72

Přílohy

Příl. 1: Miroslav Částek v USA v roce 2004

18

HLASY NÁRODA

2/2004

*Česká misie v Chicagu ve spolupráci
s chicagskou odbočkou Společnosti pro Vědy a Umění*

Vás všechny srdečně zvou na mimořádný kulturní zážitek

v sobotu 20.března 2004 v 8.00 hodin večer
v sále besedního domu při farnosti Panny Marie Svatohorské
2416 S. 61st Ave, Cicero, IL 60804

Pořad formou divadla jednoho herce je nazván

STAŘEC A MOŘE

podle románu amerického spisovatele Ernesta Hemingwaye,
v němž se nám představí známý český umělec, herec a imitátor

Miroslav Gabriel Částek.

Drama bude provedeno v češtině
a hudbu k němu zkomponoval pan

Leoš Kuba.

Naši chicagští diváci budou mít jedinečnou příležitost shlédnout velmi hodnotný program, jaký zde ještě nebyl proveden. Pan Miroslav Částek, který se touto divadelní formou zabývá již více než 35 let, je znám nejen po celé České republice, ale i za hranicemi své vlasti. Do Chicaga zavítá poprvé a toto je jeho první vystoupení v USA.

Po představení bude beseda s panem Částkem i hudebním skladatelem panem Kubou.

Cena vstupenky na představení je \$ 10.00 za osobu a zahrnuje též malé občerstvení po programu.

Těšíme se, že využijete této příležitosti shlédnout něco nového a unikátního na chicagské scéně.

Za Českou misii
Fr.Dušan Hladík

Za SVU Chicago
Věra Rokničová

Česká Misie ve spolupráci s jednotou Československého Orla v Chicagu
Vás srdečně zve na

Duchovní cvičení

tentokrát netradiční formou duchovních dramát

Program bude následující:

Pátek 26.března 2004 v 7:30 p.m.

v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Bolestný růženec, Mše svatá

Paul Claudel

Napřed je třeba unést kříž

meditace na křížovou cestu

Účinkuje: Miroslav Částek

Hudba: Zdeněk Pololáník

Sobota 27.března 2004 ve 3:00 p.m.

v kapli na Velehradě 2340 S. 61st Ave Cicero, IL 60804

Adorace Nejsvětější svátosti, modlitba sv. růžence

příležitost ke svaté zpovědi (bude zde cizí zpovědník)

Mše svatá v 6:30 p.m.

v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Bůh je láska

recitál z evangelia sv. Jana

Účinkuje: Miroslav Částek

Hudba: Zdeněk Pololáník

Neděle 28.března 2004 ve 3:30 p.m.

v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Křížová cesta, Mše svatá

Tomáš Kempenský

Cesta k pokoji

Následování Krista

Účinkuje: Miroslav Částek

Hudba: Leoš Kuba

Po programu bude beseda u českými umělci na Velehradě

Příl. 2: Miroslav Částek v USA v roce 2005

3/2005

HLASY NÁRODA

21

Na svém turné po Kanadě a Spojených státech opět zavítá do Chicaga
MIROSLAV GABRIEL ČÁSTEK
známý umělec, herec a člen třetího řádu sv. Dominika
s bohatým programem pořadů formou divadla jednoho herce

V pátek 15.dubna 2005 v 7:30 p.m.

v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804
bude mše svatá a po ní dramatizace románu

Grahama Greena

MOC A SLÁVA

s hudbou z díla Johana Sebastiana Bacha, kterou vybral **Martin Dohnal**.

V pořadu vypsaném z nejslavnějšího a nejčtenějšího autorova románu účinkuje **Miroslav Částek**.

Vrcholný román světového autora Grahama Greena vypráví o konfliktu katolické církve v Mexiku ve dvacátých letech minulého století. Stojí tu proti sobě kněz věčně na útěku a vydaný na pospas nejružnějším strádáním a poručík milice, představitel státní moci. Kněz v mnohém pochybující, nakonec však neúhybný, poručík přesvědčený o své pravdě, nakonec otřesen a nejistý.

V sobotu 16.dubna 2005 v 8:00 p.m.

v Besedním domě farnosti Panny Marie Svatohorské 2416 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804
bude dramatická meditace o smyslu života

Antoine de Saint-Exupéryho

CITADELA

s hudbou a písněmi **Zdeňka Pololánika** v podání **Miroslava Částka**

Francouzský spisovatel Antoine de Saint-Exupéry je známý široké veřejnosti hlavně literárním dílem Malý princ. Patří k humanisticky orientovaným autorům 20. století. Na díle Citadela pracoval od roku 1936 až do tragického průzkumného letu dne 31.7.1944, z kterého se už nevrátil...

Zápisky s poznámkami nosil všude s sebou. S tímto dílem spojil své poslední roky života. V Citadele odhaluje smysl věcí, světa a života, jak k němu dospěl cestou osobního prožívání bolesti, lásky a víry.

V neděli 17.dubna 2005 ve 3:30 p.m.

v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804
bude mše svatá a po ní dramatická recitace básně

Václava Renče

POPELKA NAZARETSKÁ

s hudbou **Zdeňka Pololánika** recituje **Miroslav Částek**; výtvarná spolupráce - **Petr Dosoudil**

Jméno Václava Renče, autora několika knih básní, divadelních her, nesčetných překladů i veršů pro děti mělo být vymazáno z české literatury a z lidské paměti vůbec. V době jeho jedenáctiletého věznění (1951 – 1962) vznikaly verše psané na cigaretové papírky a tajně vynášené ze stalinských lágrů nebo častěji pouze zapamatované a znovu a znovu opakované a tím pomáhající přežít. Na prvním místě mezi ně patří verše Popelky nazaretské, která je básnickým holdem Panně Marii, královně matek i andělů, ale také každé ženě a matce, krácející v jejich stopách.

Přil. 3: Miroslav Částek v USA v roce 2006

Vánoční festival

Recitál z evangelia sv. Jana

Bůh je Láska

*Na počátku bylo slovo
to slovo bylo u Boha
to slovo bylo Bůh...*

Text připravil: P. Norbert Badal OP

Hudba: Zdeněk Pololáník

Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek, známý herec z Brna

Neděle 24. prosince 2006 při půlnoční mši v 10.00 PM

Kostel P. Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Pořad z vánočních písní a poezie

Vánoční koncertování

Směsice vánočních koled známých i neznámých
v podání několika populárních českých hudebních skupin.
Vánoční poezii přednášejí V. Rokničová a V. Williamsová.

Jako host vystoupí Miroslav Gabriel Částek.

Středa 27. prosince 2006 v 7.30 PM

Besední dům 2416 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

**Dramatická báseň o posledních
dnech Tomáše Becketa**

Vražda v katedrále

Divadelní hra T. S. Eliota o Tomáši Becketovi, kancléři anglického krále Jindřicha II., pozdějšího arcibiskupa v Canterbury „mučedníku svobody
církve“, který byl zavražděn

královými důvěrníky ve své katedrále 29. prosince 1170.

Památka tohoto muže zůstala zachována až do dnešních dnů.

Překlad: Albert Vyskočil

Hudba: Josef Fojta

Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek

Sobota 30. prosince 2006 po mši sv. v 6.30 PM

Kostel P. Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

**Duchovní pořad o tom,
zda může člověk žít bez víry**

Proti Bohu se nehraje

Autor se v pořadu opírá o tři díla: Deník venkovského faráře od Georgese Bernanose, Co je bez chvění není pevné od Tomáše Halíka a Kejklíč
Matky Boží od Anatola France a hledá odpověď na otázku, zda je možné žít bez víry. Hudebně je představení podbarveno skladbami Dimitrie

Šostakoviče, Morice Durufla,

Antona Brucknera a Jeana Sibelia.

Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek

Pondělí 1. ledna 2007 po mši sv. ve 3.00 PM

Kaple Misijního domu 2340 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve na

OSLAVU JUBILEÍ

Otce Dušana Hladíka a Otce Odila Crkvy, OSB

při slavné mši svaté v sobotu 28.června 2008 v 6.30 večer
v kostele Panny Marie Svatohorské 2414 S. 61st Avenue, Cicero, IL 6080

K této příležitosti připravil
známý brněnský herec a
člen třetího řádu sv. Dominika

Miroslav Gabriel Částek

pořad vypsany z úspěšné knihy
Bruce Marshalla

Plná slávy:

Boží domácnost se musí uklízet

Hudbu vybral:
Martin Dohnal

Mediální spolupráce

české katolické rádio

Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve

*v roce, kdy si připomeneme 90. výročí stržení sloupu Panny Marie
na Staroměstském náměstí v Praze*

na pout' k Panně Marii do Lisle

**v neděli 3.srpna 2008 ve 2.00 hodiny odpoledne
v opatském chrámu benediktinského kláštera sv. Prokopa**

Po slavné mši svaté ke cti Panny Marie Nanebevzaté bude následovat

PRAŽSKÁ LEGENDA

Balada o stržení Mariánského sloupu v Praze

Text:

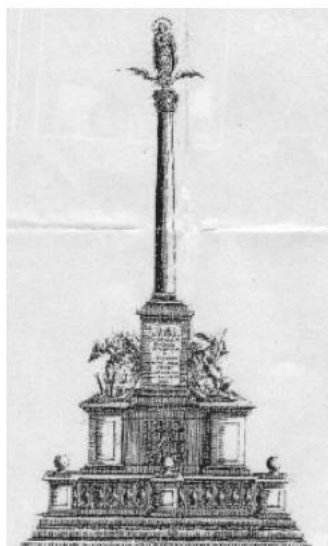
Václav Renč

Hudba:

Zdeněk Pololáník

Účinkuje:

Miroslav Částek

Na závěr zazpíváme Litanie k Panně Marii na smír za urážku Matky Boží.

Touto poutí navazujeme na starou tradici národních poutí k Panně Marii do Lisle.
Socha Panny Marie v Exilu, která zde byla v roce 1955 postavena, byla smírnou obětí za urážku Matky Boží.
Zde se scházeli naši krajané, aby prosili za návrat svobody a demokracie do Československa.

I dnes je třeba prosit za mravní a duchovní obnovu našeho národa.

Přijďte v hojném počtu a pozvěte své přátele a známé!

Bližší informace podá Fr. Dušan Hladík

Tel. (708) 656 - 7472 Mobil (708) 533 - 1050

**Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve na
pořad připravený z knihy Františka Křeliny**

KAŽDÝ SVÉ BŘÍMĚ

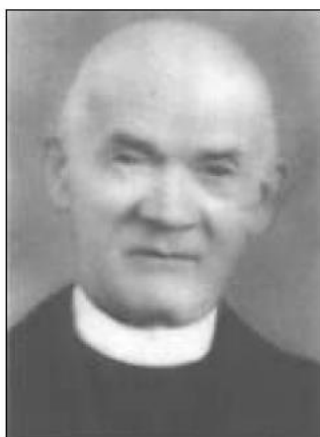
aneb

PODOBENSTVÍ O DOBRU A ZLU

pořad je poctou poslednímu lidickému faráři

P. Josefu Štemberkovi,

pastýři, který dal svůj život za své ovce

P. Josef Štemberka působil v Lidicích jako farář 33 let. Krátce před odchodem do penze, kdy se již měl stěhovat do opravené chalupy po rodičích, jej zastihla ona osudná noc, kdy měly být Lidice zlikvidovány jako trest za spolupráci při atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. 10. června 1942 v jedenáct hodin zazvonilo na faře gestapo, které nařídilo, že P. Josef musí jít s nimi. P. Josef nic zlého netuše si oblékl bílý oblek, který měl připraven na odjezd do lázní a šel. Zůstal věrně až do konce se svými lidickými farníky, za které prosil o smilování. Poslední hodiny života strávil ve sklepě Horákova statku, kde se s ostatními muži modlil a žehnal jim. Byl zastřelen jako jeden z posledních, sice mu byla nabídnuta od gestapa milost, ale tu 73 letý kněz nepřijal.

**Představení bude po mši svaté v sobotu 16.srpna 2008 asi v 7.45 večer
v kapli Misijního domu 2340 S. 61st Avenue, Cicero, IL 60804**

Hudbu vybral:

Martin Dohnal

Účinkuje známý brněnský herec:

Miroslav Gabriel Částek

Česká misie v Chicagu

Vás srdečně zve na duchovní pořad

Jak nás d'ábel stále pokouší

Myšlenky jsou vybrány z knihy

C. S. Lewis

Rady zkušeného d'ábla

v překladu Pavla Vachka

Hudbu vybral

Martin Dohnal

Účinkuje známý brněnský herec,
který již mnohokrát navštívil Chicago

Miroslav Gabriel Částek

Pořad se uskuteční v sobotu 27.června 2009
při mši svaté v 6,30 večer

V novém kostele České misie

9415 Rochester Avenue
Brookfield, IL 60804

Po skončení bohoslužeb bude přátelská beseda s umělcem v misijním klubu.

Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve na pout' k Panně Marii do Lisle

v neděli 2.srpna 2009 ve 2.00 hodiny odpoledne
v opatském chrámu benediktinského kláštera sv. Prokopa

Při slavné mši svaté ke cti Panny Marie Nanebevzaté
zazní veršovaný životní příběh Panny Marie

POPELKA NAZARETSKÁ

Text vynikajícího českého básníka

Václava Renče

Hudba současného moravského skladatele

Zdeňka Pololánika

Účinkuje známý brněnský herec,
který již mnohokrát navštívil Chicago

Miroslav Gabriel Částek

Básník Václav Renč (1911 – 1973) patřil k těm, jehož jméno mělo být vymazáno z české literatury a z lidské paměti vůbec. Autor několika knih básní, divadelních her, nesčetných překladů i veršů pro děti měl být zapomenut, tak jako měl být zapomenut (nebo zasunut do muzejních vitrín) křesťanský pohled na svět, pohled, který se stal znamením nejlepší části jeho díla. Přispěl k zapomenutí mělo i básnickovo jedenáctileté věznění v letech 1951 – 1962. Dny dveří bez kliky, dny zaživa pohřbených. Ale právě ve vězení zazněla Renčova poezie novými a naléhavějšími tóny. Verše, psané na cigaretové papírky a tajně vynášené ze stalinských lágrů nebo ještě častěji pouze zapamatované a znovu a znovu opakované a tím pomáhající přežít, jsou zde. Zůstaly. Na prvním místě mezi ně patří verše Popelky nazaretské. Sám Václav Renč o Popelce nazaretské v osobním dopise z roku 1969, kdy báseň mohla poprvé vyjít - aby po necelém roce byla znovu zakázána - napsal:

„Tahle skladba vznikla a slovo od slova byla napsána do paměti už před mnoha lety, tam, v nejnaprostější samotě, tj. už ve vyšetřovacích vazbách. Stovky a stovky uklů ji znaly z paměti buď částečně nebo celou, v nesčetných opisech (všelijak zkomolených) obíhala po světě už dávno předtím, než já jsem se vrátil domů. A tak přemnozí jen čekali na nepravděpodobnou chvíli, kdy snad přece jen knižně vyjde. Vychází tak, jak mi v těch samotách byla darována, proto jsem se neodvážil změnit, když šla do tisku, ani slůvko, třeba by se zdálo (a mně prvním), že tu onde by byla na místě menší korektura. Nic na těch okolnostech neromantizuju, je to tak, jak to je, a jsem si vědom celé řady mimořádností, včetně toho kladného světla útěchy a překonávání a překonávání temnot světlem milosti...“

Renčova Popelka nazaretská je básnickým holdem královně matek i andělů, ale také každé ženě a matce, krácející v jejich stopách.

Příl. 6: Festival TRES ARTES 2007/2008

3. září 2007		www.milevsko-mesto.cz		11
ceník inzerce ve zpravodaji				
Kontakt: Milevský kraj, o.p.s. - nám. E. Beneše 6 - 399 01 Milevsko - tel.: 382 523 060 - infocenter@kabelmi.cz				
	Cena bez DPH	DPH 19%	Celkem	
Celá strana (182 mm x 258 mm)				
	1) 4500,-	855,-	5355,-	
	2) 3870,-	735,50	4605,50	
	3) 3600,-	684,-	4284,-	
1/2 strany (182 mm x 131 mm)				
	1) 2300,-	437,-	2737,-	
	2) 1978,-	375,80	2354,-	
	3) 1840,-	349,60	2189,50	
1/4 strany (89 mm x 131 mm)				
	1) 1130,-	214,70	1344,50	
	2) 972,-	184,70	1156,50	
	3) 904,-	171,80	1076,-	
1/8 strany (89 mm x 66 mm)				
	1) 560,-	106,40	666,50	
	2) 482,-	91,60	573,50	
	3) 448,-	85,10	533,-	
1/16 strany (42 mm x 66 mm)				
	1) 290,-	55,10	345,-	
	2) 249,-	47,30	296,50	
	3) 232,-	44,10	276,-	
Vysvětlivky:				
1) jednorázová inzerce - 2) 2x opakovaná inzerce - 3) 3x až 5x opakovaná inzerce. Při více než 5x opakované inzerci se stanoví smluvní cena.				
Z KNIŽNÍCH NOVINEK MĚSTSKÉ KNIHOVNY				
Pro děti:				
Jacqueline Wilson – Pohřben zaživa • Alena Peisertová – Pohádkový slabikář Popelka • Nigel Hinton – Bobří věže • Jiří Růžička – 100 pražských zajímavostí • Ulysses Moore – Zrcadlový dům • Annie Dalton – Zamříženo • Hilary McKay – Zlata u oltáře • Veronika Motalová – Kuchařka pro děti • Stehen Cole – Shrek • Sabine Fritéz – Nový velký lexikon pro děti • Dietrich Grönemeyer – Malý medik • Holly Black – Daň peklu ■				
FESTIVAL DUCHOVNÍ DRAMATICKÉ TVORBY				
TRES ARTES 2007				
5. jubilejní ročník 21. – 23. září 2007				
pátek 21. 9. v 19 hod. • klášterní bazilika v Milevsku				
Jan Pavel II. RÍMSKÝ TRIPTYCH účinkuje Hana Resslerová				
PANNA MARIA V POEZII účinkuje Rapsodiické divadlo Olomouc				
sobota 22. 9. v 15 hod. • Latinská škola				
UMĚNÍ JAKO JEDNA Z CEST K BOHU A K ČLOVĚKU otevřené setkání umělců a přátel umění milevského kraje				
sobota 22. 9. ve 20 hod. • klášterní bazilika v Milevsku				
Thomas Stearns Eliot VRAŽDA V KATEDRÁLE (scénická premiéra) účinkuje Miroslav G. Částek, hudba Josef Fojta				
neděle 23. 9. v 15 hod. • klášterní bazilika v Milevsku				
PORTA COELI účinkuje Petr Oliva, Pražské jazzové kvinteto				
pořádají Řeholní dům premonstrátů v Milevsku a římskokatolická farnost Milevsko pod záštitou Jihočeského kraje a Města Milevska				

OTEVŘENO DENNĚ
WWW.KLADO.CZ

MOTO - TUNING - RESTAURANT - BAR
MILEVSKO, NÁDRAŽNÍ 492

*Ševíme vás na příjemné pozvání v klimatizované restauraci.
Můžeme firmovních večerů, souborů, týdenních snach a rautů.
Nábytek a brnění proťadl.*

KLADO@VOLT.CZ
77 091 144

FESTIVAL DUCHOVNÍ
DRAMATICKÉ TVORBY

TRES ARTES 2008

6. ročník
19.–21. září 2008

pátek 19.9. v 19 hodin • klášterní bazilika v Milevsku
František Hrubín

LEŠANSKÉ JESLIČKY
účinkuje Otakar Brousek

sobota 20.9. v 15 hodin • Latinská škola
**UMĚNÍ JAKO JEDNA Z CEST
K BOHU A K ČLOVĚKU**
*otevřené setkání umělců
a přátel umění milevského kraje*

sobota 20.9. ve 20 hodin • Latinská škola
**VIA CRUSIS – od počátku mýtů
až po současnost**
*(scénická premiéra)
účinkuje NEODIV PRAHA*

neděle 21.9. v 15 hodin • Latinská škola
KAŽDÝ SVĚ BŘÍMĚ...
*(pocta lidickému farářovi)
účinkuje Miroslav Gabriel Částecký
hudba Martin Dohnal*

pořádají Řeholní dům premonstrátů v Milevsku
Římskokatolická farnost Milevsko

pod záštitou Krajského úřadu v Českých Budějovicích
a Města Milevska

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST MILEVSKO

KLARINET V DOBĚ KLASICISMU A DOZNÍVÁNÍ BAROKA

(komorní koncert na původní historické nástroje)

ÚTERÝ 9. 9. 2008 v 18.00 hodin

LATINSKÁ ŠKOLA

Program:

J. Zach, G. Chr. Wagenseil,
J. Kř. Vaňhal, G. Sciroli,
F. X. Lefèvre, L. van Beethoven

Hrají:

Luigi Magistrelli, prof., Milánské konzervatoře – klarinet
Jiří Krejčí – klarinet
Petr Hejny – violoncello

VSTUPNE 80 Kč

Koncert je podpořen Jihočeským krajem

Klarinet, jako nejmladší ze skupiny dřevěných dechových nástrojů, přinesl do instrumentální hudby ojedinělou - bukolickou barvu zvuku. Brzy po jeho vzniku v roce 1690 se rozšířilo jeho používání jak ve vyšších hudebních kruzích tak i u venkovských muzikantů. Zvláště spojení dvou klarinetů bylo v oblibě již v období baroka a klasicismu. Později se začal klarinet uplatňovat v rozličných orchestrálních seskupeních včetně lidové hudby a jazzu.

Dnešní koncert nabízí průřez komorní tvorbou skladatelů pozdního baroka (J.Zach), rokoka (G.Chr.Wagenseil), klasicismu (Gr.Sciroli, J.Kř.Vaňhal, J.X.Lefèvre) a pozdního klasicismu (L.van Beethoven).

Užití historických nástrojů má za cíl přiblížit se pokud možno co nejvíce dobovému znění interpretovaných skladeb. Konstrukce a tím i technické možnosti zvláště dechových nástrojů je nezastupitelný. Můžeme zodpovědně říci, že přes četné problémy, které hra na tyto nástroje přináší (technická a intonační nedokonalost), lze vystihnout hudební podstatu daných skladeb, přičemž obsah hudby jinou kvalitou.

Všichni tři interpreti se věnují hře na historické nástroje již delší dobu a uskutečnili řadu koncertů doma a v zahraničí. V kombinaci dva klarinety a basso continuo natočili na CD komorní skladby Jana Zacha a Jana Křitele Vaňhala. ■

Příl. 7: Nová evangelizace 2008

NOVÁ EVANGELIZACE 2008

[Obrazový průřez celým Týdnem vzájemného poznání a porozumění.](#)
[Svatodušní svátky v katedrále v obraze + pozdrav Benedikta XVI. a prezidenta ČR](#)
[Týden vzájemného poznání a porozumění v plném proudu + foto](#)

Článek o evangelizaci

„Dříve než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod říčkem.“ - autor: Timothy Radcliff OP, vyšlo: Universum 2/2007 (ročník XVII)
Jak máme kázat evangelium těm, kdo žijí ve velkých městech Evropy? První kapitola Janova evangelia, v níž se hovoří o setkání Ježíše s Natanaelem, má k tomuto tématu co říci.

Děkujeme redakci časopisu Universum za laskavé poskytnutí článku pro další zájemce z našich řad.

Týden vzájemného porozumění

12. květen 2008 - 18. květen 2008, Katedrála Svatého Ducha
Vzájemné poznání a porozumění mezi lidmi věřícími - křesťany a lidmi hledajícími či jinak smýšlejícími je hlavní myšlenkou Týdne vzájemného porozumění. Současně by měl tento týden představit, jak žijí křesťané v Hradci Králové, jaké jsou jejich životní hodnoty. V rámci projektu se na různých místech Hradce Králové uskuteční koncerty, divadelní představení, filmové přehlídky, přednášky s tematikou z různých oblastí, vycházejících z křesťanských kořenů Evropy. Vyvrcholením akce bude benefiční koncert na náměstí Regiocentra Nový pivovar, jehož součástí bude i představení jednotlivých církví působících ve městě a osobní vyznání některých významných osobností.

Plakátek s bohoslužebným a misijním programem

Kulturně-společenský program "Týdne vzájemného poznání a porozumění"
(Předběžný přehled, změny vyhrazeny! Poslední aktualizace byla provedena ke dni 7. dubna 2008.)

Pondělí 12. 5. 2008

17.00 Setkání s básníkem Miroslavem Matoušem
17:30 Přednáška + diskuze - "O nedopověditelnosti pravdy a dopověditelnosti lásky" - Prof. PhDr. Radim Palouš, Dr.h.c. + Mons. Josef Socha
18.00 Přednáška + diskuze - "Média a etika" - Film "Evangelium podle Matouše" + diskuze: Divadlo "Vražda v katedrále" + diskuze: Miroslav G. Částek + Daniel Rumpík

Úterý 13. 5. 2008

17.00 Divadlo "Pyšná princezna": Divadlo Studna, České Budějovice + biskup Štěpán Klásek
18.00 Přednáška + diskuze: "Počátky křesťanství v Čechách" - Prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc. + Mgr. Petr Polehla
18.00 Film "Muž, který sázel stromy" + diskuze: P. ThLic. David Bouma
19.00 Divadlo "Citadela" + diskuze: Miroslav G. Částek + František Staněk, herec Klicperova divadla

Středa 14. 5. 2008

14.30 Přednáška + diskuze: "Velký třesk a Bible" Dr. Jiří Grygar + biskup Dominik Duka OP
17.00 Přednáška + diskuze + autogramiáda: Prof. P. Tomáš Halík + ČKA + Karmelitánské nakladatelství
17.00 Divadlo "O Všudybylovi": Divadlo Studna, České Budějovice + biskup Štěpán Klásek
20.00 Film "Devátý den" + diskuze: Mons. ThLic. Tomáš Holub + P. PhDr. Radek Martinek + František Staněk
20.30 Divadlo "Každý své břímě" + diskuze: Miroslav G. Částek + Daniel Rumpík

Čtvrtek 15. 5. 2008

17.00 Přednáška + diskuze: "Záznamy úžasu" - Jaroslav Šerých + biskup Dominik Duka OP
18.00 Koncert mládeže: Diecézní centrum pro mládež královéhradecké diecéze a Křesťanské společenství
18.00 Přednáška + diskuze: "Ježíšova hrobka a naděje na vzkříšení" - Prof. ThDr. Petr Pokorný + ThDr. Pavel Otter
19.30 Koncert: Ludwig van Beethoven, Missa solemnis, D dur: Severočeský filharmonický sbor Česká Lípa - Liberec, Filharmonice Hradec Králové. Dirigent Mgr. Josef Zadina
20.00 Film "Missie" + diskuze: P. PhDr. Tomáš Petráček PhD.,L.S.T. + František Staněk

Pátek 16. 5. 2008

18.30 Mše svatá, oslava svátku sv. Jana Nepomuckého. Základní církevní škola Jana Pavla II. + Biskupství královéhradecké
20.00 Film "Je třeba zabít Sekala" + diskuze: P. ThLic. David Bouma + František Staněk, herec Klicperova divadla

Sobota 17. 5. 2008

16.00 Film "Anděl Páně" + diskuze: P. ThLic. David Bouma + František Staněk, herec Klicperova divadla
19.30 Závěrečný koncert: Lucie Výborná, Boni Pueri, Eva Pilarová, Miroslav G. Částek

Příl. 8: Podvečery slova 2012-2014

Restaurant L'Eau Vive
MISSIONÁŘKY MISIONÁRY CONTINENTS
DANS LES CING DONUM DEI
Brno, Petrov 2
www.leauvive.info

Miroslav Gabriel Částek
PODVEČERY SLOVA

17.10.2013 - 19,00 hod.
C.S. Lewis / RADY ZKUŠENÉHO ĎÁBLA
14.11.2013 - 19,00 hod.
Alexandr Meň / ROZBÍT LED
12.12.2013 - 19,00 hod.
F. Halas - J. Seifert / JÁ SE TAM VRÁTÍM / MAMINKA

Omezená kapacita! Bližší informace a rezervace - www.castek.cz

DVOREK
POD
PETROVEM
VAŠE KAVARNA V BRNĚ

Přijměte srdečné pozvání na nedělní

PODVEČERY SLOVA
Miroslava Gabriela Částka

Daniel Gottlieb / DOPIS PRO TEBE / 14.10.2012
Antoine de Saint-Exupéry / CITADELA / 11.11.2012
Graham Greene / MONSIGNOR QUIJOTE / 9.12.2012

Začátek vždy v 17 hod.
Omezená kapacita!
Bližší info a rezervace - www.miroslavcastek.cz

DVOREK POD PETROVEM * Brno, Petrov 1 * +420 603 116 509 * www.kavarnavbrne.cz

Přijměte srdečné pozvání na nedělní

PODVEČERY SLOVA

Miroslava Gabriela Částka

Daniel Gottlieb / DOPIS PRO TEBE / 10.2.2013
Tomáš Kempenský / NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA / 10.3.2013
Antoine de Saint-Exupéry / CITADELA / 7.4.2013
Graham Greene / MONSIGNOR QUIJOTE / 19.5.2013

Začátek vždy v 17 hod.
Omezená kapacita!

Bližší info a rezervace - www.miroslavcastek.cz

DVOREK POD PETROVEM * Brno, Petrov 1 * +420 603 116 509 * www.kavarnavbrne.cz

Restaurant L'Eau Vive

MISSIONÁŘKY
DANS LE CŪR
DONUM DEI
Brno, Petrov 2
www.leauvive.info

Miroslav Gabriel Částek

PODVEČERY SLOVA

30.1.2014 - 19,00 hod.

Jean Giono / MUŽ, KTERÝ SÁZEL STROMY

13.3.2014 - 19,00 hod.

Antoine de Saint-Exupéry / CITADELA

10.4.2014 - 19,00 hod.

Alexandr Meň / ROZBÍT LED

Omezená kapacita! Bližší informace a rezervace - www.castek.cz

Příl. 9: Rozbít led – premiéra 2013

Římskokatolická farnost Brno-Lesná

DUCHOVNÍ CENTRUM

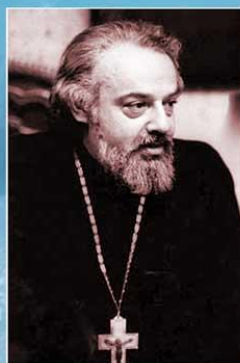
P.MARTINA STŘEDY
A BLAHOSLAVENÉ MARIE RESTITUTY

Vás srdečně zve na pořad

ROZBÍT LED

Neděle 15. září 2013 v 18,00 hod.
v Duchovním centru v Brně-Lesné, Nezvalova 13

Účinkuje: Miroslav Gabriel Částek

Pořad je sestaven z díla jednoho z nejvýraznějších představitelů ruského pravoslaví 20. století Alexandra Meně (22.1.1935 - 9.9.1990).

Po celý život působil jako kněz v různých farnostech Moskevské oblasti. Pro svůj veliký evangelizační úspěch a zejména pro mimořádnou ekumenickou otevřenost byl zákeřně zavražděn.

Poslechněte si jeho odpovědi na otázky současných lidí.

Vstupné dobrovolné na podporu stavby kostela v Brně-Lesné.

Příl. 10: Barokní jezuitské dny 2013

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ
KLATOVSKÉ KATAKOMBY
PORÁDÁ

Patrony projektu jsou
Mgr. Rudolf Salvetr, starosta Klatov,
Mons. František Radkovský, biskup plzeňský,
P. Ing. Josef Stuchlý, SJ, provinciál České provincie SJ

BAROKNÍ 7. ROČNÍK JEZUITSKÉ KLATOVY 2013

Pátek 26. dubna

18.00 *katakomy*
Disputace M. Jakoubka ze Stříbra a anonymního jezuitského kazatele barokního věku – pokračování
Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc., a doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc.
Zpěvem večer doprovodí Fred Plantinga.

18.00 *zámecký areál Chanovice*
Správa křesťanská. Misie Alberta Chanovského a barokní katechismy.
P. Mgr. et Mgr. Petr Havlíček, SJ
Setkání zástupců města Klatovy a obcí Svěradice a Chanovice.

18.00 *zámek Hrádek u Sušice*
Od Chanovského do současnosti – jaký je (vlastně) vnitřní svět jezuitů.
P. Ing. František Hylmar, SJ

Sobota 27. dubna *společenský sál Městské knihovny Klatovy*

9.00 **Král Václav IV. a jeho dva Janové, Jan z Jenštejna a Jan Nepomucký**
Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.

9.50 **Svatý Jan Nepomucký, světec baroka aneb druhý život Johánka z Pomuku**
Prof. PhDr. Vít Vláš, PhD.

10.50 **Jezuitské misie v českých zemích v 17. a 18. století**
PhDr. Martin Svatoš, CSc.

11.30 **Správa křesťanská. Misie Alberta Chanovského a barokní katechismy.**
P. Mgr. et Mgr. Petr Havlíček, SJ

12.30 **Zbožné Čechy z francouzské perspektivy**
Prof. Marie-Elizabeth Ducreux

13.10 **Co znamenala v 17. století res publica litterarium? Jezuité a Jan Ámos Komenský.**
Doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc.

17.00 **Jezuitský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce**
Missa pro defuncto Archiepiscopo Sigismondo
Requiem za spásu duší lidí pohřbených v katakombách celebruje Mons. František Radkovský, hudební provedení Kolegium pro duchovní hudbu.

Neděle 28. dubna

10.00 **Jezuitský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce**
Messa a quattro voci da capella, Claudio Monteverdi
Celebruje P. Josef Stuchlý, SJ, hudební provedení Kolegium pro duchovní hudbu.

17.00 *katakomy*
Tomáš Kempenský: Následování Krista, Cesta k pokoji
Účinkuje Miroslav Gabriel Částek, hudba Leoš Kuba.

Podrobnosti programu sledujte na stránkách www.katakomy.cz a www.kk2010.cz

Projekt je realizován ve spolupráci s městem Klatovy, Městskou knihovnou Klatovy, Římskokatolickou farností Klatovy, Českou provincií Tovaryšstva Ježíšova, obcí Chanovice, obcí a zámkem Hrádek u Sušice, Kolegiem pro duchovní hudbu, Správou nemovitostí Klatovy a za finanční podpory J&T banky.

Příl. 11: Barokní jezuitské dny 2014

Patrony projektu jsou
Mgr. Rudolf Salvetr, starosta Klatov,
Mons. František Radkovský, biskup plzeňský,
P. Ing. Josef Stuchlý, SJ, provinciál České provincie SJ.

2014 Barokní jezuitské Klatovy 25.–27. 4. 2014

konference **Dělám to k větší
slávě Boží a chvále vlasti**

Bohuslav Balbín a jeho doba

PhDr. Alena Bočková, Ph.D. Doc. Mgr. Karel Černý, Ph.D.
Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc. Doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc.
PhDr. Jiří Havlík, Ph.D. Doc. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.
Mgr. Ondřej Podavka PhDr. Martin Svatoš, CSc.
P. Mgr. Miroslav Herold, Lic., SJ

requiem
Kolegium pro duchovní hudbu

CITADELA

Miroslav Gabriel Částek

Na 8. ročník Barokních jezuitských Klatov vás do společenského sálu Městské knihovny Klatovy, katakomb
a jezuitského kostela Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce zve občanské sdružení Klatovské katakomby,
které je realizuje ve spolupráci s městem Klatovy, Městskou knihovnou Klatovy, Římskokatolickou farností Klatovy,
Českou provincií Tovaryšstva Ježíšova, Kolegiem pro duchovní hudbu a Správou nemovitostí Klatovy.